

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CXV

П'ЯТНИЦЯ, 17 ЛИПНЯ 2009 РОКУ

ЧИСЛО 29

VOL. CXV

FRIDAY, JULY 17, 2009

No. 29

Вітаємо гостей Фестивалю української культури на Союзівці!

В Конотопі відзначено перемогу козаків над московським військом

Святкування 350-річчя Конотопської битви 11 липня на Сумщині.

Фото: УНІАН

КОНОТОП, Сумська область. – 11 липня на Сумщині відзначено 350-річчя Конотопської битви під час українсько-російської війни 1658-1659 років між державою гетьмана Івана Виговського і московським царством, яка завершилася перемогою козацького війська, якому допомагали поляки та армія кримського хана.

За радянських часів ця подія замовчувалася. Вперше її відзначили деякі політичні сили національного спрямування лише 1995 року. У 2008 році Президент України Віктор Ющенко видав указ про відзначення 350-річчя битви, що викликало незадоволення Росії, яка звинуватила українське керівництво у створенні штучного протистояння між двома народами.

Під час святкувань, на які В. Ющенко прибув разом із сином Андрієм, Президент закликав не боятися власної історії й гордитися перемогами своїх предків. Він взяв участь у церемонії освячення хрестів церкви Різдва Пресвятої Богородиці у Конотопі, відкритті пам'ятного знака на честь 350-річчя перемоги козаків у Конотопській битві у селі Шаповалівці, поклав квіти до пам'ятника І. Виговському та меморіалу воїнам, загиблим

під час Другої світової війни у цьому ж селі, а також відкрив ІV Всеукраїнський фестиваль „Козацький родослав", що проводився на місці бойових дій між козаками та московськими військами.

У промові на урочистостях В. Ющенко зокрема сказав: „Конотопська битва є наступницею Визвольної війни Богдана Хмельницького й попередницею збройного виступу Івана Мазепи. Гетьман Іван Виговський взяв булаву в надзвичайно складний для історії України час. Після Переяславської ради стала очевидною несумісність двох світоглядів: козацької демократії та деспотизму, який народжував імперію.

Царська влада спочатку приховано, а згодом і відверто сіяла в Україні чвари, провокуючи громадянську війну в українській козацькій державі, прагнучи послабити її, домогтися перетворення її в автономну частину московської держави. В Україну вступило величезне царське військо. І тут воно було розгромлене вщент. Аналіз фактів Конотопської битви дозволяє сьогодні дати оцінку цій битві як

(Закінчення на стор. 7)

У світлу пам'ять Леоніда Молодожанина

Св. п. Леонід Молодожанин.

ТОРОНТО. – Світовий Конгрес Українців з сумом повідомляє, що 4 липня у Вінніпегу, Канада, відійшов у вічність видатний український скульптор і живописець Леонід Молодожанин.

Мистецька спадщина Л. Молодожанина, відомого також під псевдонімом Лео Мол, отримали міжнародне визнання та була по праву оцінена високими відзнаками, в тому числі й найвищою державною нагородою Канади – Орденом Канади.

Л. Молодожанин зробив великий внесок у розвиток української культури. Він збагатив світову скульптурну скарбницю пам'ятниками св. Володимирові, Митрополитові Андрееві Шептицькому, Патріярхові Йосипові Сліпому, Тарасові Шевченкові (у Вашингтоні, Буенос-Айресі, Санкт-Петербурзі), а також скульптурними зображеннями римських пап Івана ХХІІІ, Івана-Павла ІІ, Президента США Двайта Айзенгавера, прем'єр-міністра Канади Джона Діфенбейкера та ін. Творами скульптора пишаються музеї Англії, Ватикану, Голяндії, Італії, Канади, Німеччини, України та США.

8 липня президент СКУ Євген Чолій склав співчуття з приводу смерті видатного мистця на радіо „Свобода", у якому зокрема наголосив, що „представляючи світові красу української культури, Леонід Молодожанин підніс роль України у сучасній цивілізації".

СКУ висловлює свої глибокі співчуття родині св. п. Л. Молодожанина та всім шанувальникам його творчості.

Вічна йому пам'ять!

Світовий Конгрес Українців

Про св. п. Л. Молодожанина дивіться також на стор. 3

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Міжнародна конференція з євробезпеки відбулася в Києві

КИЇВ. — Одноденна Міжнародна парламентська конференція з питань європейської безпеки відбулася 13 липня у будинку Верховної Ради в Києві. Участь у ній брали делегації Європейської асамблеї безпеки й оборони, асамблеї Західноєвропейського союзу на чолі з його президентом Робертом Волтером, Росії — на чолі з головою Ради Федерації Федеральних Зборів (верхньою палатою парламенту) Сергієм Мироновим, Казахстану — на чолі з головою сенату Касимом-Жомартом Токаєвим, делегації України, Азербайджану, Вірменії, Киргизстану й Білорусі на чолі з членами постійних комісій парламентів своїх країн з регіональних питань. Програма конференції включала два засідання, а також спільну прес-конференцію Р. Волтера, С. Миронова й голови Верховної Ради Володимира Литвина. Організатори конференції — Міжпарламентська асамблея країн-учасниць Співдружності незалежних держав і Європейська асамблея безпеки й оборони, за участі Верховної Ради. („День“)

Ю. Тимошенко виклала свою передвиборну програму

КИЇВ. — Юлія Тимошенко 14 липня використала трибуну з'їзду партії „Батьківщина“ для двогодинного викладу тез своєї президентської програми і заявила, що команда „Батьківщини“ вже прийняла рішення, що йде на вибори. Досі вона офіційно не заявляла про наміри кандидувати в президенти. Близько 6,000 делегатів з'їхалися з усіх регіонів України, щоб відсвяткувати 10-ту річницю заснування партії „Батьківщина“, головного політичного проєкту Ю. Тимошенко. На з'їзді неодноразово лунала думка про те, що Ю. Тимошенко переможе на президентських виборах. Ю. Тимошенко сказала, що після виборів не розпускатиме Верховну Раду і проведе референдум стосовно змін до Конституції. Вона висловила упевненість, що до кінця року Україна отримає статус асоційованого члена ЄС. Політик також висловила глибокий скептицизм щодо необхідності „третьої сили“ в українському політикумі, порівнявши її з третьою ногою, яка заважає ходити. В тоні її заяви було зрозуміло, що йдеться про Арсенія Яценюка, який, за останніми даними опитувань, відстає від прем'єра усього на 3 відс. Свою підтримку Ю. Тимошенко та її партії надіслали президент Франції Ніколя Саркозі та польський прем'єр Доналд Туск. (Bi-Bi-Ci)

В Україні допомагають затриманим мігрантам

КИЇВ. — Представництво Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні збирає одяг для дорослих та дітей, а також друковані матеріали для мігрантів, затриманих в Україні. Кампанія пожертв триватиме впродовж літа. Зібраний одяг та матеріали для читання будуть передані до центрів перебування мігрантів.

Представництво МОМ в Україні встановило тісні взаємини з урядом України, місцевими неурядовими організаціями та іншими професійними учасниками процесу, що разом реагують на потреби мігрантів. Представництво МОМ вже розповсюдило 20 пакунків з одягом для дітей та дорослих, які подарували працівники Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів та Посольства США в Україні для затриманих мігрантів у Волинській області. Докладну інформацію можна знайти на сторінці Представництва МОМ в Україні: www.iom.org.ua. (Представництво МОМ в Україні)

МВФ погодився виділити черговий транш Україні

КИЇВ. — Влада України і місія Міжнародного валютного фонду (МВФ) досягли попередньої угоди про виділення Україні чергового траншу у рамках програми „stand-by“ у розмірі 3.3 млрд. дол., повідомила голова місії МВФ Джейла Пазарбазіолу на прес-конференції в Києві 10 липня. „Ми досягли угоди на технічному рівні“, — сказала вона. За словами Дж. Пазарбазіолу, місія МВФ розпочинає формування відповідних рекомендацій раді директорів МВФ. Щодо ходу переговорів, голова місії МВФ заявила про наявність досить складних дискусій, які вимагали прийняття політичних рішень. Голова місії МВФ Дж. Пазарбазіолу прибула до Києва 30 червня з метою завершення чергового перегляду програми позик. Оновлений за підсумками першого перегляду програми графік надходження коштів передбачає виділення Україні третього траншу в розмірі близько 3.27 млрд. дол., і четвертого — в розмірі близько 3.84 млрд. дол. При цьому Україна вже заявила про намір просити МВФ збільшити третій транш з 3.2 млрд. дол. до 3.8 млрд. дол. Для його отримання Україна повинна зокрема розпочати на практиці рекапіталізацію банків і внести поправки до законодавства про посилення незалежності Національного банку. У Міністерстві фінансів України припускають, що у випадку позитивного рішення МВФ черговий транш фондів може надійти в Україну наприкінці липня-початку серпня. („Кореспондент“)

„Наша Україна“ змінила назву партії

КИЇВ. — Народний союз „Наша Україна“ (НСНУ) надіслав до Міністерства юстиції офіційне повідомлення про зміну назви партії. 13 липня у прес-службі Міністерства юстиції повідомили, що Народний союз „Наша Україна“ перейменовано на політичну партію „Наша Україна“. Відповідне рішення було ухвалено на VII з'їзді НСНУ 27 червня. Міністерство юстиції взяло до відома інформацію про перейменування партії. Відповідні зміни внесені до Реєстру політичних партій України. Народний союз „Наша Україна“ був зареєстрований Міністерством юстиції 22 березня 2005 року та внесений до Реєстру політичних партій. Відповідно до Закону „Про політичні партії в Україні“, партії пови-

нні інформувати Міністерство юстиції України про зміни назви, програми, статуту, керівних органів партії, їх адреси та місцезнаходження у тижневий речинець після прийняття рішень з цих питань. (УНІАН)

Нова посада Ю. Єханурова

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 14 липня призначив Юрія Єханурова першим заступником глави Секретаріату Президента України. Текст відповідного документу розміщено на офіційному сайті глави держави. („Укрінформ“)

А. Паламаренкові присвоїли звання Героя України

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 12 липня присвоїв звання „Герой України“, з врученням ордена Держави, Народному артистові України Анатолієві Паламаренкові. Звання присвоєно за визначні особисті заслуги перед Україною на ниві збереження і примноження національної культурної скарбниці, послідовну громадянську позицію у відстоюванні основ високої моралі і духовності, багаторічну плідну творчу діяльність. („Кореспондент“)

Українцям платитимуть погодинно

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 13 липня підписав ухвалений Верховною Радою Закон „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (стосовно погодинної оплати праці). Закон містить норми, що регулюють не лише місячний, але й погодинний рівень мінімальної оплати праці. Тобто роботодавець має оплачувати найману працю не нижче мінімального рівня за кожну відпрацьовану годину. Конкретний розмір погодинної ставки має визначатися парламентом з урахуванням індексації рівня доходів на кожний наступний рік у законі про державний бюджет. („Львівська газета“)

МЗС України вимагає від Росії припинити незаконні дії ЧФ

КИЇВ. — Міністерство закордонних справ (МЗС) України надіслало Росії ноту протесту з вимогою припинити протиправну діяльність Чорноморської фльоти (ЧФ) Російської федерації (РФ) в Криму. 8 липня в Севастополі були зупинені три автомобілі і група військовослужбовців ЧФ РФ, які, грубо порушуючи Угоду між Україною і РФ про статус і умови перебування ЧФ РФ на території України від 28 травня 1997 року, а також законодавство України, без узгодження з компетентними органами України здійснювали перевезення крилатих ракет густонаселеним районом міста. МЗС України розцінює такі дії російської сторони як чергове свідчення зневаги умовами тимчасового перебування ЧФ РФ на території України, певними двосторонніми міжнародними договорами і законодавством України. „У зв'язку з систематичним ігноруванням ЧФ РФ міжнародного права і законодавства України російській сторо-

ні виражений рішучий протест і висунута вимога відносно припинення такої протиправної діяльності фльоти під час її перебування на території України“, — сказано в ноті. Російські офіцери факт виявлених порушень визнали і розписалися про ознайомлення з актом про правопорушення. („Кореспондент“)

В. Ющенко призначив нового керівника Держохорони

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко 14 липня призначив керівником Управління державної охорони Олександра Бірсана замість Валерія Гелетея. Нового керівника особовому складу управління представив перший заступник голови Секретаріату Президента Юрій Єхануров. Раніше О. Бірсан обіймав посаду керівника спецпідрозділу „Альфа“. В. Гелетей керував Управлінням держохорони з травня 2007 року. („Радіо Свобода“)

У Севастополі вшанували пам'ять жертв Голокосту

СЕВАСТОПОЛЬ. — 12 липня у Севастополі пройшла Поминальна година пам'яті жертв Голокосту. Захід за участю близько 100 осіб відбувся біля пам'ятника жертвам Голокосту. Під час заходу були запалені поминальні свічки, відслужено Молебень. На вічуреквіємі виступили представники керівництва міста, члени вірменського, білоруського національно-культурних товариств та інші. Саме 12 липня 1942 року в Севастополі гітлерівські окупанти провели акцію знищення євреїв, під час якої було розстріляно 4,200 євреїв і кримчаків. Тривалий час у всіх виданнях зазначалося про знищення мирного населення без зазначення походження і, власне, причини їх знищення. („Кореспондент“)

Археологи розкопали вхід до печери Антонія XVII ст.

ЧЕРНІГІВ. — У Любечі на Чернігівщині археологи розкопали вхід до печери св. Антонія. За версією науковців, відкрита печера була викопана над Дніпром у Любечі невідомим ченцем наприкінці XVII ст. у пам'ять про Антонія Печерського, за іншою версією — викопана за наказом графа Милорадовича у 1870 році. У 1920 році цю печеру було зруйновано. Для визначення місця розташування печер археологи використовували старі фотографії та свідчення старожилів. На даний час розкопано тільки вхід у печеру, який зроблений з цегли та має розмір 2 метри заввишки та 90 сантиметрів завширшки. Антоній Печерський (близько 982-1073 років) — святий Православної Церкви, один з найвідоміших церковних діячів Київської Русі. Родоначальник організованого чернецтва, засновник Києво-Печерського монастиря і будівничий Свято-Успенського собору у Києві, засновник Антонієвих печер Троїцького монастиря у Чернігові. За Києво-Печерським Патериком, преподобний Антоній (в миру Антипа) народився у Любечі. (УНІАН)

Відбулася хіротонія нового Єпископа УГКЦ

Єпископ-помічник Йосиф Мілян (справа) і Верховний Архієпископ УГКЦ Любомир Гузар, справа і зліва від нього – батьки Йосифа Міляна.

КИЇВ – 18 червня відбулася хіротонія Студитського монаха Йосифа Міляна, який висвячений в сан Єпископа-помічника для Київської Архиепархії Української Греко-Католицької Церкви. Учасниками цієї урочистої події у Патріаршому соборі Воскресіння Христового були 20 єрархів УГКЦ, 100 священиків та понад 400 мирян.

„Церемонія, що відбувалась під недобудованим куполом собору та без електроенергії, була першим публічним освяченням, проведеним УГКЦ в Києві, починаючи з того часу, як вона була заснована

Берестейською унією 1596 року“, – сказав Тарас Антошевський, директор Релігійно-інформаційної служби України.

Музиканти в народних костюмах заграли на трембітах, зустрічаючи служителів, очолюваних Верховним Архієпископом УГКЦ Любомиром кардиналом Гузаром, Митрополитом Перемисько-Варшавської Архиепархії Іваном Мартиняком, Єпископом Самборсько-Дрогобицьким Юліаном Вороновським та Єпископом Австралії, Нової Зеландії і Океанії Петром

Стасюком. Також був присутній Апостольський нунцій в Україні Архиепископ Іван Юркович.

В своїй проповіді глава УГКЦ Любомир Гузар подякував батькам нового єпископа за те, що добре виховали сина і віддали на службу Богові.

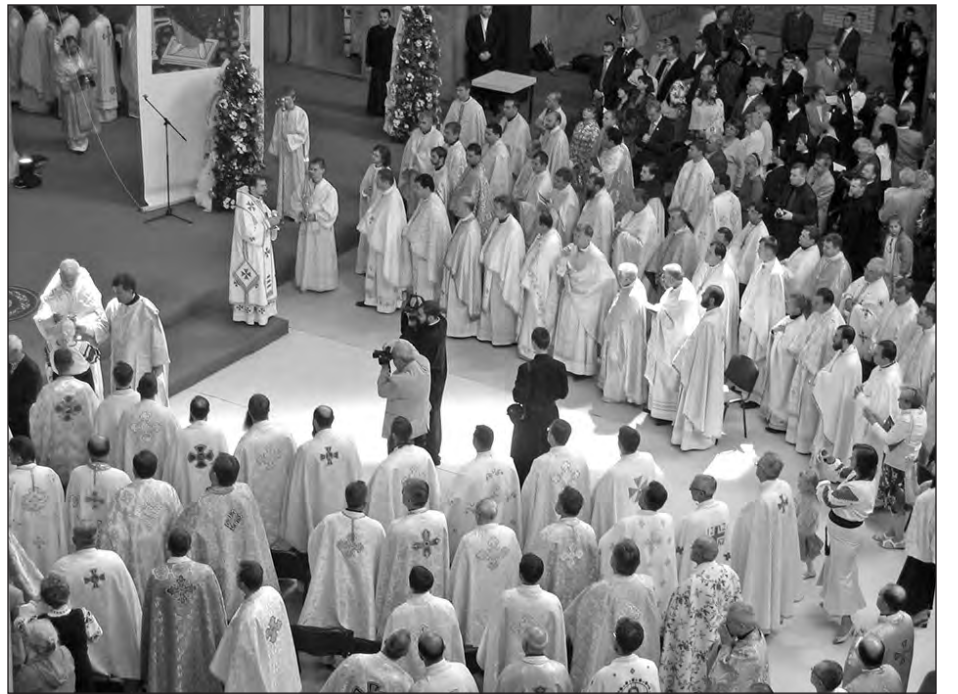
У відповідь Й. Мілян сказав, що він намагатиметься налагодити найкращі стосунки з іншими Церквами в українській столиці.

Отець Й. Мілян провів половину своєї церковної служби у

Студитському ордені, в таємному приході св. Івана Богослова, проходив семінарські курси в о. Ю. Вороновського та в інших членів Студитського ордену, навчався в провідника підпільної Церкви Єпископа Володимира Стернюка, пізнішого Митрополита УГКЦ, служив віруючим в приходах по всій Львівській області.

Коли УГКЦ вийшла з катакомб, Й. Мілян став першим українським греко-католицьким священиком, який служив у Студитському монастирі св. Іллі Пророка в Яремче.

Юрій Борисов

Один з моментів хіротонії Єпископа-помічника Йосифа Міляна у Патріаршому соборі Воскресіння Христового. Фото: Ілля М. Лабунька

Св. п. Леонід Молодожанин збагатив доробок української культури у світі

Леонід Молодожанин (Лео Мол) народився у 1915 році в Полонному, на Хмельниччині. Студіював у Ленінградській академії мистецтв, у проф. Матвія Манізера у 1936-1941 роках та в академіях мистецтв у Берліні, Німеччина, і в Гаазі, Голландія. З 1948 року постійно жив у Канаді.

Лео Мол створив пам'ятники композиторів Олександрові Бородину, Тарасові Шевченкові, св. Володимирові у Вінніпезі, Саскатуні, Лондоні, Римі, ряд інших. Скульптор також виконав погруддя канадських мистців так званої „Групи семи“, запроектував і виконав понад 80 вітражів для церков

у Канаді. Твори скульптора знаходяться у постійних колекціях і галереях Канади, Ватикану, у приватних збірках в Канаді, США, Англії, Німеччині, Голландії й Італії.

Понад 100 творів Лео Мола (у бронзі) розміщено в парку скульптур ім. Лео Мола у Вінніпезі.

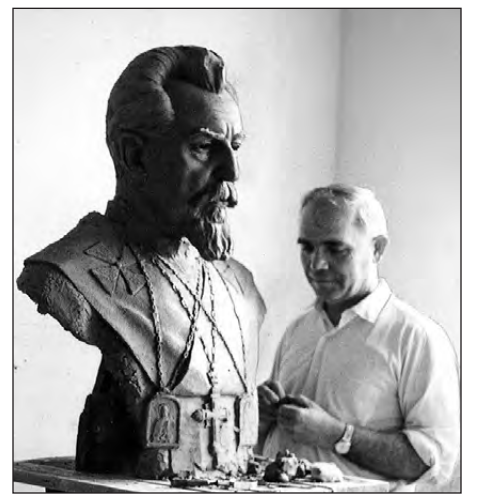
Мистець був членом і колишнім президентом Об'єднання мистців Манітоби та дійсним членом Королівської академії мистців Канади, Об'єднання американських мистців США, Товариства мистців у Мюнхені, Об'єднання українських мистців у діаспорі.

Лео Мол відзначений званням почесного доктора Вінніпезького,

Манітобського і Альбертського університетів. Нагороджений Орденом Канади у 1989 році. У 2001 році Лео Мол відзначений державною нагородою України – орденом „За заслуги“.

Лео Мол. Скульптура „Лісоруби“ на канадській поштовій марці.

Лео Мол біля скульптурного портрета Патріярха Йосифа Сліпого.

Леонід Молодожанин на прийнятті у Ватикані. Фото: архів „Свободи“

Лео Мол. Скульптура „Сліпий бандурист“. Фото: Остап Гавалешка

Лео Мол. Постать Тараса Шевченка для пам'ятника у Вашингтоні.

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама обіцяє Африці добробут у майбутньому

АКРА, Гана. — Президент Барак Обама під час своєї першої офіційної візити до Африки закликав африканців боротися за свої демократичні права. Промовляючи 11 липня перед парламентом Гани, він сказав, що Африці не потрібні владні чоловіки, а потрібні міцні інституції. Він сказав, що Африка може у майбутньому мати добробут, і пообіцяв допомогу з боку США у боротьбі з хворобами та конфліктами. Він завершив свою промову його відомим гаслом: „Ви можете це зробити!“. Його промову привітали бурхливими оплесками. Гану було обрано для африканської візити Президента Б. Обами як країну з міцними демократичними традиціями. Ця поїздка є завершенням його подорожі на зустріч Великої вісімки в Італії, а ще перед тим — візити до Росії. Після зустрічі з президентом Гани Б. Обама сказав, що він хотів завершити поїздки саме візитом до Африки, аби підкреслити, що Африка „не є відокремленою від подій у світі. Події тут впливають на увесь світ“. (Bi-Bi-Ci)

Б. Обама зустрівся з Папою Римським Бенедиктом XVI

ВАТИКАН. — Після зустрічі Великої вісімки Президента США Барака Обаму прийняв у Ватикані Папа Бенедикт XVI. З самого початку зустрічі Папу цікавили висліди зустрічі Великої вісімки, які Б. Обама назвав продуктивними. Відомо, що Папа та Б. Обама мають різні погляди на питання досліджень ембріонних клітин та права жінок на аборт. Зустріч тривала 25 хвилин і на її завершення до них приєдналась Мішель Обама. Папа Бенедикт XVI також приватно зустрівся з дочками Обамів – Малією та Сашею. („Голос Америки“)

Чехія відкликала свого посла з Канади

ПРАГА, Чехія. — Чехія відкликала свого посла в Канаді на консультації після того, як Отава запровадила візи для чеських громадян. Прем'єр Чехії Ян Фішер також заявив, що уряд його країни запровадив візи для канадських

дипломатів та посадовців, і що Прага домагатиметься подібних дій від країн-членів Євросоюзу. „У контексті політичних зв'язків між двома демократичними, дружніми та союзними країнами Чеська республіка вважає такий крок канадського уряду хибним. Цей крок припадає на час найжвавішого туристичного сезону, коли кількість тих чехів, які звертаються за притулком в Канаді, знизилась на 25 відс. в червні порівняно з травнем“, – заявив Я. Фішер. Канада вирішила запровадити візовий режим через збільшення числа шукачів притулку з Чехії. (Радіо „Свобода“)

І. Дем'янюкові висунуто офіційні звинувачення

МЮНХЕН, Німеччина. — 13 липня засоби масової інформації повідомили, що проти підозрюваного в нацистських злочинах Івана Дем'янюка офіційно висунуто звинувачення в одному з судів Німеччини. 89-річного американця українського походження І. Дем'янюка було видано німецькій владі, коли у березні цього року німецький суд видав санкцію на його арешт. І. Дем'янюка звинувачують у тому, що він був охоронцем в концентраційному таборі Собібор і був причетним до загибелі 29 тис. осіб у ньому, переважно євреїв. Покищо невідомо, коли відбудеться суд над ним. Офіційні звинувачення І. Дем'янюкові висунуто 10 днів після того, як судово-медичні експерти визнали, що за станом свого здоров'я американець все ще може постати перед судом, за умови, якщо його допит слідчими триватиме не більше, ніж півтори години на добу. В 1988 ізраїльський суд засудив І. Дем'янюка на кару смерті після того, як колишні євреї-в'язні табору впізнали в ньому „Івана Іроznego“ з Треблінського концентраційного табору. Але вищий суд Ізраїлю потім скасував цей вирок, коли надійшли докази, що Іроznим був Іван Марченко. (Bi-Bi-Ci)

Європарламент очолив экс-прем'єр Польщі

СТРАСБУРГ, Франція. — Європейський парламент обрав своїм новим президентом колишнього польського прем'єра Єжи

Бузека. Він став першим представником колишньої держави „комуністичного бльоку“, який керуватиме Європарламентом. Його кандидатуру підтримали 555 депутатів парламенту з 736. 69-річний Я. Бузек був прем'єром Польщі у 1997-2001 роках. (Радіо „Свобода“)

Розпочалися слухання в справі С. Сотомайор

ВАШІНГТОН. — 13 липня в Сенаті США розпочалися слухання в справі затвердження кандидата на посаду члена колегії Верховного суду Соні Сотомайор. В разі її схвалення на посаді вона стане першою представницею американців еспанського походження та третьою жінкою у найвищому суді країни. Кандидатура С. Сотомайор – перша, яку висуває Президент Барак Обама на посаду верховного судді. Посада стала вільною після відходу на пенсію судді Дейвида Сутера. Демократи вважають, що С. Сотомайор легко заручиться підтримкою сенаторів. Втім, деякі республіканці кажуть, що вона насамперед повинна виявити деякі публічні заяви, які зробила з приводу міжрасових взаємин у США. У колегії Верховного суду США – дев'ять посад. Не у кожного президента виникає можливість заповнити одну з них. („Голос Америки“)

Верховний суд захистив білих американців від дискримінації

ВАШІНГТОН. — Дискримінація за ознакою раси є болючою проблемою у США. Після скасування рабства і сегрегації в країні рівні права чорношкірих американців захищені багатьма законами. Тим часом цей захист чорношкірих подекуди перетворився на дискримінацію білих американців. Подібна ситуація сталася з білими пожежниками міста Нью-Гейвен, Конектикат. За іспитуванням вони заслужили підвищення, але висліди іспитів скасували, оскільки з ними не впорався жоден чорношкірий. Білі пожежники оскаржили рішення у суді, і врешті аж Верховний суд США визнав їх правоту. Це рішення може мати великі наслідки для працюючих американців по всій країні і також може вплинути на

долю Соні Сотомайор, яку Барак Обама запропонував на посаду верховного судді. Справа пожежників з Конектикату набула великого розголосу. Верховний суд 1 липня постановив, що білі пожежники міста Нью-Гейвен були нечесно обмежені у кар'єрному зростанні через їхню расу. Розглядаючи цю справу в апеляційному суді, С. Сотомайор підтримала рішення адміністрації міста Нью-Гейвен, яке тепер відхилив Верховний суд. А до повної перемоги пожежникам Нью-Гейвену залишився ще один крок. Справжня перемога, на їхню думку, буде тоді, коли вони отримають зірочки лейтенантів та капітанів, які вони заслужили. („Голос Америки“)

Володимир Путін збрехав Баракові Обамі

МОСКВА. — Міжнародна спільнота ще не забула історії, коли Володимир Путін під час зустрічі з попереднім Президентом США Джорджем Бушем заявив, що такої держави, як Україна, мовляв, не існує. І от новий казус. 7 липня Президент США Барак Обама під час зустрічі з прем'єр-міністром Російської Федерації В. Путіним „пообіцяв урахувати особливості відносин Москви з Грузією, Україною і загалом державами після-пострадянського простору“. Обидва керівники говорили про те, наскільки Грузія, Україна і весь після радянський простір важливі для Росії. При цьому В. Путін виклав Б. Обамі підходи Росії до відносин з Україною з акцентом на те, що ця країна, де, як він сказав, „живе 17 мільйонів росіян, дуже важлива для Росії“. Але згідно з останнім переписом населення 2001 року в Україні проживає не 17 млн. росіян, а 17 відс. від усієї кількості національного складу українських громадян. А це не 17 млн., а трохи більше 8 млн. Чи знайдеться хтось із помічників Президента США Б. Обами, який пояснить йому, що В. Путін елементарно йому збрехав. То чого ж варті інші аргументи російського чільника? („Майдан“)

Корону Статуї Свободи знову відвідують туристи

НЬЮ-ЙОРК. — До Дня Незалежності, 4 липня, американці вперше з часу терактів 2001 року отримали змогу піднятися в корону Статуї Свободи. Після трагічних подій доступ до Статуї Свободи було закрито на певний час. Це не влаштовувало працівника парку Євгена Кузева, який народився і виріс в Нью-Йорку в родині українських імігрантів. Він поставив собі за мету повернути туристів у корону статуї. Разом з командою охоронців парку Є. Кузів почав розробляти і втілювати план порятунку на випадок евакуації туристів. Тепер корону може відвідати 30 осіб на годину. Бажаючих подолати 354 сходинки виявилися більше, ніж квитків, які розібрані вже аж до осені. У день відкриття корони група військовослужбовців склала тут присягу на громадянство США. Є. Кузів тепер очолює службу надзвичайних ситуацій монумента. („Голос Америки“)

Нова ініціатива Великої вісімки з розподілу харчів

АКВІЛА, Італія. — Провідники країн Великої вісімки в останній день зустрічі в Італії обговорили нову ініціативу щодо розподілу харчів. Розрахована на три роки ініціатива, вартість якої оцінюють у 20 млрд. дол., має змістити акцент з постачання допомоги заможними бідним країнам, особливо в Африці, на розвиток малого фермерства, аби бідні країни могли себе нагодувати.

Поєднання двох чинників – нестачі харчів і фінансової кризи – призводить до того, що дедалі більше людей недоїдають. За підрахунками ООН, на плянеті сьогодні голодує 1 млрд. осіб.

Багато допомогових агенцій привітали на зустрічі пляни змістити акцент з надання харчової

допомоги на розвиток фермерства в зубожілих країнах, що має допомогти людям прогодуватися.

Адріан Ловет, який очолює організацію „Врятуймо дітей“, каже: „Ми сподіваємося, що ця ініціатива відкріє цілу низку менш масштабних можливостей для родин та громад і вони зможуть вирощувати власні харчі і стати самозабезпеченими“.

Деякі країни, включно з Британією, США і Німеччиною, чують на свою адресу багато компліментів за оприлюднені обіцянки. Однак, поведінку інших називають ганебною. Зокрема Італію гостро критикують за скорочення на понад 50 відс. бюджету, розрахованого на допомогу бідним країнам.

На завершення триденної зустрічі Президент Б. Обама заявив, що зібрання зробило важливі кроки у розв'язанні економічних, екологічних проблем і питань безпеки. Він наголосив на важливості єдності у подоланні найгостріших проблем, які стоять перед світом: „Єдиний шлях вперед – це через спільні і наполегливі зусилля, щоб боротися з загрозами нашому миру, нашому процвітання, нашим спільним людським цінностям. Праця цього тижня у пошуку спільних засад показала, що ми не розв'язали усіх проблем, не в усьому погоджувалися. Але ми продемонстрували, що разом можемо рухатися вперед і досягати реального і безпрецедентного прогресу“. (Bi-Bi-Ci)

New York to Kyiv non-stop and convenient connections to...

Chernivtsi • Dnipropetrovsk • Donetsk • Ivano-Frankivsk • Kharkiv
Luhansk • Lviv • Odessa • Simferopol • Uzhhorod • Zaporizhia

We Connect You
(888) 661-1620 www.aerosvit.com

Феномен недоторканости

Вбивство Валерія Олійника, у якому звинувачений депутат Віктор Лозинський, знову винесло на порядок денний проблему позбавлення депутатів недоторканости. Першим відчув своєчасність відновлення уваги до цього питання Президент України Віктор Ющенко, який негайно зажадав на тільки початку слідства, а й розгляду питання про недоторканість. Його знову не почули. Слідство розпочали, але повноважень депутата позбавили тільки В. Лозинського.

Чому так складно зняти недоторканість з депутатів? Яка з політичних сил може найбільше потерпіти внаслідок таких змін? Так, депутатів потрібне право на захист його політичної діяльності, доступу до інформації, відстоювання соціальних принципів та розв'язування конфліктних ситуацій. Це повинно бути відображено в Конституції. Але для того, щоб депутати не стали об'єктами переслідувань і у майбутньому не страждали від репресій силових структур, треба здійснити ряд реформ, зокрема судової гілки влади, силових структур та Генеральної прокуратури. Також необхідно збалансувати систему місцевого самоврядування, забезпечити контроль на місцях і унеможливити ті порушення, через які виникають скандали сьогодні. Власне, на основі цього вирішувати проблеми депутатської недоторканости.

Тепер в Україні – інакше. За 10 років політичної боротьби між президентом, виконавчою владою та парламентаріями це питання набрало спекулятивного відтінку і порушується переважно в популістських цілях. От і В. Лозинського інші депутати поспішно відлучили від годівниці, аби не втрачати свій електорат. Але і без нього там залишились недоторканими далеко не „ангели”. Доки існуватимуть недорозподілені майно і земля, доти буде завжди бажання використати депутатський мандат як знаряддя в їх розподілі. Доки політика служитиме інструментом для перерозподілу майна, доти депутатський мандат буде захищений.

Президент України В. Ющенко справу про вбивство В. Олійника назвав прикладом глибоких проблем у політичній та правоохоронній системі. Простий громадянин не може знайти захисту. Для дуже багатьох державна служба стало парасолькою, прикриттям, щоб безкарно брати хабарі, творити корупцію, наживати олігархічні маєтки. Лихо і в тому, що новоспечені багатії з правом недоторканости часто не мають внутрішньої культури, не усвідомлюють засад етики і моралі. Це засвідчив випадок з В. Лозинським. Доки у Києві триває боротьба за владу, велика кількість новозбагачених людей зосередилася у провінції, в містечках і селах. Виникли сотні феодалських маєтків, де законом стає кулак, а його вершителями – куплені за хабарі начальник міліції, прокурор, голова адміністрації і ніби територіально закріплений недоторканий народний депутат. У провінції немає соціальної справедливості самокерованих громад, а є хамство чиновників, ненажерливість „силовиків” і свавілля політиків.

Доки у столиці тривають сутички, в районах все давно об'єдналося: і місцевий адміністративний ресурс, і делегований з центру капітал, який миттєво зріс за рахунок відібраних у простих селян полів, лісів, переробних виробництв і мисливських угідь. При цьому провідники численних партій чи бльоків практично не знають ні ідеологічних, ні моральних якостей своїх депутатів, котрі купили собі місця в загальній системі з правом недоторканости і вершать самосуди на кожному кроці.

В. Олійник загинув, вочевидь, безневинно і даремно. Але, може, ця жертва у великому числі українських жертв, буде не марною? Може, саме ця жертва створить критичну масу ненависти і недовіри до тих нових „господарів життя”, які спершу привласнювали землі і підприємства, а тепер відбирають у людей життя? Бо інакше, за віщо на узліссі 16 червня загинув невинний чоловік?

ЛИПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Перший злочин більшовиків

В ніч на 17 липня 1918 року в російському місті Єкатеринбурзі за вказівкою з Москви був розстріляний разом з сім'єю колишній російський імператор Микола II (Романов). Виконавець страти Яків (Янкель) Юровський разом з своїми помічниками впритул стріляв у царя, його дочок, сина, лікаря і слуг. З ними разом був розстріляний і песик, якого на місце страти принесла з собою одна з дочок. Страчені вмерли не відразу, тому їх добили багнетами.

Вночі повезли трупи за місто – спершу автом, потім кіньми. З дівчат, Тетяни, Ольги і Настасії, зняли весь одяг. Знайшли неглибоку шахту з водою. Трупи кинули до шахти і закидали гранатами. 18 липня вбивці знову приїхали до шахти, витягли вбитих, приготували багаття, дрова облили бензиною, а трупи – сірчаною кислотою.

До Москви була відіслана зашифрована телеграма про розстріл і спалення сім'ї Романових. 17 липня в Алапавську були також жорстоко вбиті інші члени цієї родини. Таким чином, Володимир Ленін з надзвичайною жорстокістю розправився з родиною Романових.

Цей вчинок за часів комуністичного правління офіційно не розголошувався. Єкатеринбург перейменували на Свердловськ, а будинок, де стався розстріл, за часів володарювання в цій області Бориса Єльцина, перед розпадом СРСР, зруйнували.

В Україні до російських царів не було великої поваги, але чутки про розстріл стривожили багатьох. Це була одна з перших безсудних страт вже не царя, а звичайного після зречення від престолу громадянина, який мав би стати перед судом, якби йому було пред'явлене визнання. Тодішнє українське суспільство ще жило уявленнями про суди, на яких кожен підсудний повинен мати захист, а провину його треба довести.

В липні 1918 року більшовики показали, що вважають терор засобом політичної боротьби. Слідом за стратою Романових ріки невинної крові полилися на просторах колишньої імперії, в тому числі й на

знову поневоленій Україні.

Минуло багато часу, і Романових у Росії було повністю реабілітовано. Церква проголосила їх новомучениками. Світ здивувався: чи це відновлення історичної справедливості чи політична гра теперішніх російських можновладців? Таке запитання поставила в редакційному матеріалі британська газета „Таймс”.

Політологи дійшли думки, що реабілітація Миколи II – це символічний крок на пострадянському шляху Росії, провідник якої Володимир Путін, побиваючись за розвалом СРСР як за найбільшою геополітичною катастрофою ХХ ст., усе ж намагається упрягти силу монархії та Православної Церкви в пострадянський націоналізм.

Верховний суд Росії визнав, що цар став жертвою політичних репресій і був незаконно вбитий. Таким чином з нього зняли вину за злочини, якою більшовики завжди виправдовували і Російську революцію 1917 року, і розстріл царя з родиною у підвалі в Єкатеринбурзі 1918 року. Судова ухвала, говорить у ній, „відновлює історичну тяглість і тисячоліття державної традиції”.

Але, може, є й інший чинник в діях В. Путіна – тепер, коли він вже не президент, а прем'єр? За царя Миколи II прем'єр-міністром був Петро Столипін, який створив у Кремлі прецедент сильного, безжально амбітного прем'єр-міністра при слабкому та слухняному главі держави.

Варто нагадати: тоді добром не скінчилося. П. Столипіна вбили у 1911 році – ймовірно, консервативні монархісти, які боялися влади прем'єра над царем. Царя ж розстріляли більшовики, провідника яких палила жага помсти за страченого старшого брата, а підручних вабили безкарні вбивства і легка нажива.

Тепер інші часи, але Вищий суд не змінився. Війни на Кавказі, вбивства незгідних, творення прикросців для сусідніх держав – усе це теж закарбовується на скрижалях історії. Як і страга царя, його дружини, дітей і оточення.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік \$55.00, на півроку – \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку – \$30.00. За кожну зміну адреси – \$1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

Шановні дописувачі!

З розширенням електронної пошти, всупереч очікуванням, праця редакторів „Свободи” ускладнилася через неухвалене ставлення авторів деяких дописів до надісланих текстів. Найчастіші недоречності, що трапляються у дописах:

- не вказано дату і місце події;
- перші імена згаданих у тексті осіб;
- немає прізвищ авторів;
- наводяться незрозумілі скорочення власних назв;
- не подаються адреси і числа телефонів авторів.

Особливо відчутним стало листування з авторами дописів з приводу світлин. У тексті дописів бракує

підписів до світлин, не повідомляються автори фотографій, у підписах замість імен і прізвищ подаються визначення – „невідомий”. Просимо звернути увагу на ту обставину, що назва світлини в комп'ютері повинна відповідати її назві в тексті допису.

Просимо не вживати до світлин назв типу „Фото-1”, IMG, DSC або числових назв (1, 2, 3 і т. п.), тому що коли такі назви збігаються, комп'ютер автоматично знищує світлини, що надійшли раніше з такими ж назвами. Підписи до світлин просимо подавати українською мовою не в супровідних листах, а в дописах.

Редакція „Свободи”

Передплата „Свободи” коштує тільки 55 дол. на рік!

Читачі – про враження від Альманаху-2009

Як і в попередні роки, до редакції „Свободи“ надійшло чимало відгуків на цьогорічний Альманах УНСоюзу. Деякі з них досить докладні, з враженнями від прочитаного та з аналізою змісту, деякі – небагатослівні, але також доброзичливі й підбадьорливі, є й такі, що вміщуються в одному слові – „Дякую!“. Кожен відгук є для нас цінним і дорогим, в тому числі й ті, у яких знаходимо критичні зауваження та побажання на майбутнє. Без активної участі всієї читачької громади наші альманахи не були б такими популярними. Нижче подаємо загальну підбірку листів на цю тему.

Високо оцінює матеріяли Альманаху-2009 **Володимир Левенець** з Ворену, Мишиген, що для нас особливо приємно, адже він – наш колишній колега і наставник, багаторічний редактор „Свободи“, тоді ще щоденної. Зокрема він пише:

„Цього року альманах УНСоюзу – один з найкращих за останнє десятиріччя... Передусім звертає на себе увагу добре тематично й ідейно впорядкований розділ, присвячений 70-річчю Карпатської України, всі його публікації – надзвичайно актуальні, оскільки кероване з Москви „політичне русинство“ вперто намагається перетворити історично українське Закарпаття на проросійський пляцдарм, звідки можна буде гальмувати рух України до Європейського союзу та НАТО.

На мою скромну думку, Альманах-2009 заслуговує на поширення не лише в діаспорі, але й в Україні, оскільки у багатьох статтях інших розділів йдеться про долю незалежної Української держави, про долю нашої нації.

Тому моя порада до читачів: якщо ви вже прочитали весь річник повністю, перешліть його родичам, друзям і приятелям в Україну.

Редакторам „Свободи“ бажаю сили й витривалості, бо знаю з практики, як тяжко „утрьох“ тягнути цей старенький, але дуже дорогий для громади „віз“, якому вже минуло 115 років...“.

Щодо пересилання нашого річника в Україну, то, виявляється, деякі читачі роблять це вже віддавна. Наприклад, **Катря Гуцал** з Мінесоти передала аль-

манах львівському професорові Ярославові Довгому, знаючи, що він „поза своїми фізико-математичними науками – аристократ за духом, патріот, християнин і надзвичайно чутлива людина“. Проф. **Я. Довгий** вже й відгукнувся на цю подію:

„Сердечно дякую за альманах УНСоюзу, у ньому відзначено важливі ювілейні дати нашої історії, героїчної і трагічної, порушено гострі проблеми сучасності. Рекомендуювати й своїм друзям прочитати це видання. Управі УНСоюзу, його президентові, редакторам „Свободи“, а через них – усім її читачам бажаю доброго здоров'я і творчих сил для праці в ім'я України“.

Мала можливість прочитати Альманах-2009 і **Лідія Пашкевич** з Черкас. Вона пише:

„З цікавістю прочитала про закарпатського філософа, поета, священика Василя Довговича. Скільки своїх поетів ми ще не знаємо?... Щодо „русинів“, то добре відомо, що карпаторуські, як їх тоді називали, письменники ХІХ ст. були українцями і прокладали шлях повернення русинського краю до України. Дуже важливо, щоб між собою порозумілися русини і поліщуки, гуцули і кияни, лемки і слобожанці, бойки та полтавці. Усі ми – українці...“.

„Редакції „Свободи“ належить наше щире признання за альманах УНСоюзу на 2009 рік, особливо, як на мою думку, – за блискучий за змістом і тематикою – понад 90 сторінок! – розділ, присвячений незабутнім, героїчно-трагічним подіям березня 1939 року в Карпатській Україні. Доброго здоров'я редакторам і дальших успіхів!“, – так закінчує свій теплий відгук **Дмитро Січ** з Альфред-Стейшен, Нью-Йорк.

„Відвідуючи Україну, довелося мені побувати на Тернопільщині і бачити всі ті негативні явища, що їх описує у своєму сумному дослідженні Арсен Паламар. Водночас я з приємністю бачив і оптимістичні процеси в українському селі, зокрема на Львівщині. Треба пам'ятати, що ще ніколи ні ми, ні наші батьки, діди та прадіди не мали такої можливості користуватися плодами своєї праці на землі, як маємо їх тепер. Це я і побачив, і почув з уст тих селян, які провадять трудове, тверезе, християнське життя. Звичайно, якщо суспільство не подолає гріх пиятики, то відродження села в Україні очікувати годі... Але в жодному разі не опускаймо рук, як їх ніколи, в найгірших обставинах, не опускали наші духовні світочі, зокрема Іван Франко, який стверджував:

Довго нас недоля жерла,

Досі нас наруга жре.

А ми крикнім: ще не вмерла!

Ще не вмерла і не вмере!“

– це рядки з листа до „Свободи“

Миколи Биговського з Гемліну, штат Нью-Йорк.

Відома українська письменниця з Канади **Леся Храплива-Щур** у своєму відгукові особливо вио-

кремлює в нашому річнику, тему 300-ліття одчайдушного виступу гетьмана Івана Мазепи, який програв Полтаву, але виграв Україну – донині й повік, як концепт нашого національного і державного самостійництва. У сьогоднішніх невеликих обставинах зрив І. Мазепи – це вічна наснага до скріплення нашої національної свідомості й солідарності – подібно до того, як минулого року могутнім поштовхом до всеукраїнського єднання стала трагічна річниця Голодомору 1932-1933 років...“.

„Альманах УНСоюзу на 2009 рік був для мене дуже приємною несподіванкою, – пише **Осип Фірішак** з Чикаго, Іліной. – І те, що майже третина матеріалу присвячено 70-річчю Карпатської України, я особливо вітаю. Я там народився і виріс, був свідком історичних подій, що відбулися сім десятиріч тому. Також я дуже втішився, знайшовши в річнику, крім історичних подій, невеличку літературознавчу статтю про письменника-гумориста Марка Бараболу – Івана Рознійчука, і декілька його творів. Іванові батьки були моїми близькими сусідами, і все село знало, який він був мастак до гострих жартів. Сподобалася мені й згадка про покійного д-ра Петра Стерча, з яким ми були добрими приятелями.

Посилаю „мані-ордер“ і подаю дві адреси – з проханням надіслати на кожну з них по одному примірникові Альманаху-2009“.

Ще один лист-спогод – **Ярослава Гальчука** з Рочестеру, Нью-Йорк: „Щиро дякую за альманах УНСоюзу на 2009 рік. Як тільки відрив його й очі натрапили на статтю про Карпатську Україну, відразу думка полетіла в ті часи, як я ходив до „Рідної школи“ в Коломий, і як ми, учні, раділи за українську справу. Я ходив до школи з села Шепарівці, й кожного дня, вертаючись з шкільним приятелем, сином доктора Станкевича, заходив з ним до їхньої хати, щоб послухати радіо з Хусту, столиці Карпатської України. У той час в нас, на Коломийщині, співали пісню, яку дотепер пам'ятаю. Були в ній такі слова:

*А ти, брате, не журись,
на Карпати подивись,
На їх долю сумную,
з тої крові виросте
покоління молоде,
загартоване до бою...“.*

Добрими враженнями від прочитаного поділилися також **Анна Дячун-Слободян** з Парк-Ріджу, Іліной, **Дмитро Тилук** з Балтимору, Мериленд, **Микола Яшко** з Мек-Кіні, Техас, **Ілля Матіяш** з Аліквіпі, Пенсильванія (зокрема він від імені усіх читачів старшого віку подякував за збільшений шрифт, який значно легше читається, ніж у попередні роки – „навіть без окулярів“).

Іван Лешко з Бостону висловив у своєму відгуку побажання, яке ми також сприймаємо як голос громади: щоб у наступних наших річниках знаходилося місце для оглядів найголовніших досягнень року в усіх ділянках діаспорного життя – науці, шкільництві, спорті, вихованні молоді. Щоб наші альманахи стали ще повнішим джерелом інформацій для майбут-

ніх дослідників-українознавців.

Усім авторам цих листів – глибока вдячність. Чекаємо від наших читачів нових ідей та пропозицій, котрі можуть лягти в тематичну основу альманаху УНСоюзу на 2010 рік.

Петро Часто

Шановні читачі! Ви ще маєте можливість придбати „Альманах УНСоюзу-2009“. Для цього треба вислати чек на 15 дол. до редакції „Свободи“ на адресу: Svoboda, 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054.

В Конотопі...

(Закінчення зі стор. 1)

одній із найбільших і найславетніших перемог української зброї. Нездатність проводу нації постати над власними амбіціями – ось суть і причина національної катастрофи, яка спіткала Україну і в той час, і в інші століття. Пам'ятаймо про це, віддаймо минуле минулому. Але нехай закарбованим стане кожне слово: нація зобов'язана пам'ятати кожну свою перемогу і кожне випробування, бо з них зобов'язана робити висновки і приклади“. („Кореспондент“, прес-служба Президента України)

Пам'ятний знак на честь 350-річчя перемоги в Конотопській битві в селі Шаповалівці, Сумська область. Фото: прес-служба Президента України

СВІТ ПОЕЗІЇ

Піднесім молитву

*Ворскла, Дніпро, переправа –
Сумні роковини.
Карл, Мазепа і Полтава –
Доля України.
Переможець торжествує,
Книзь над козаками,
„За ізмену“ четвертує,
Добива штиками.
Інших в Сибір на каторгу
В кайдани закутих
На страх тим, що підростали,
Голодних, невзутих.
Анатему на Гетьмана
В церквах голосили,
Триста років вже минуло
Так і не простили,
Що не хотів бути „малоросом“
А знав собі ціну.
Здобував народу волю,
Любив Україну.
Та хіба один Мазепа?
Петлюру – всі знають –
Коновальця і Бандеру
За ворогів мають.
Славна пам'ять всім полеглим,
Хто програв ту битву.
Не з-за зради, а заради...
Піднесім молитву.*

Федір Швець,
Розвіл, Каліфорнія

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулася 26-та українознавча конференція в Урбана-Шампейн

Ричард Темпест, директор Центру російських, східноєвропейських і євразійських студій, Володимир Чумаченко, Микола Мушинка, Магда Мушинка, Любиця Баботова. Фото: Василь Лопух

Микола Мушинка

УРБАНА-ШАМПЕЙН. – 24-27 червня в Іллойнському університеті відбулася 26-та міжнародна наукова конференція, цей раз – на тему „Проблеми і перспективи сучасної України”. Її організатором (як і душею всіх попередніх конференцій) був проф. Дмитро Штогрин. Він відкрив конференцію, привітав її учасників, зокрема доповідачів з України і Словаччини. Д. Штогрин згадав, що після останньої конференції відійшов у вічність член Програмової комісії св.п. Іван Фізер, присутні вшанували його пам'ять хвилиною мовчання.

У праці конференції брало участь понад 30 науковців США, Канади, України та Словаччини. Порушувалися такі основні теми: „Україна і Росія”, „Україна і держава Європейського союзу”, „Україна і Північна Америка” та „Проблеми сучасного розвитку української діаспори”. Майже всі виступи були побудовані на нових, переважно архівних матеріалах.

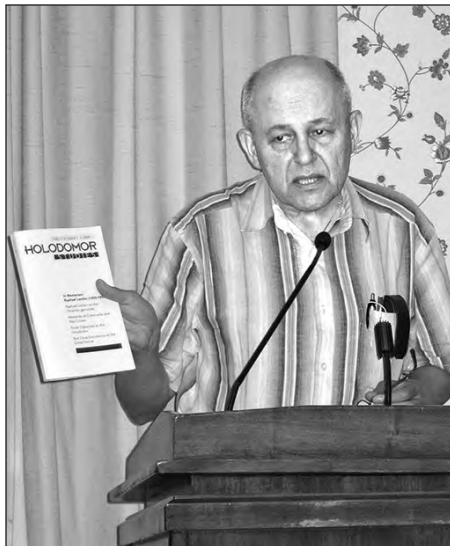
Ведучим першої секції проф. Леонід Рудницький, а ключову доповідь про росіян і українців

Василь Лопух презентує нові видання НТШ-А

у Першій світовій війні, подаючи певні аналогії між збройними силами генерала Антона Денікіна та сучасним режимом Росії, виголосив проф. Марк фон Гаген з Арізони.

Історик проф. Володимир Сергійчук з Києва висвітлив маловідомі сторінки українсько-російських взаємин, пов'язаних з битвами під Конотопом та

Роман Сербин презентує англomовний журнал про Голодомор

Полтавою. Л. Рудницький розповів про спотворений образ гетьмана Івана Мазепи в американській літературі. Доповідь Анни Процик з Нью-Йорку була присвячена паралелям між політикою генерала А. Денікіна і Володимира Путіна щодо України.

Д-р Олег Купчинський зі Львова розглянув документи української

еміграції в архівах і бібліотеках Росії, з яких значна частина і досі не розсекречена. Д-р Василь Лопух з Нью-Йорку у своїй доповіді подав цікаві статистичні дані про четверту хвилю української еміграції в США на основі власного соціологічного дослідження. Співзасновник літературної групи „Бу-Ба-Бу” Олександр Ірванець з Києва розглянув сучасні російсько-українські міжетнічні стосунки в українській та російській літературах.

Марта Тарнавська з Філадельфії подала вичерпний огляд української літератури в англо-американських університетських журналах в 1990-их років, а Роман Гром'як з Тернополя розглянув динаміку зближення української культури і культурологічних студій в США.

Анна Голяш, Олександра Шурта Ірина Іванкович Блощинська виступали в спеціальній сесії докторантів. Це перший раз в іллойнських конференціях запроваджено цю сесію, й вона була прекрасним прикладом високої класу дослідних здібностей молодих adeptів наукових дослідів.

Нові документи про так звану „єврейську карту” в російських спецслужбах проти України подав Мойсей Фішбейн з Києва. Він підтвердив, що ні Симон Петлюра, ні Степан Бандера, ні жоден інший український політик ніяких антиєврейських погромів не організували. Доповідач навів численні приклади євреїв, які воювали в УПА.

Вперше на Іллойнських українознавчих конференціях була залучена „Пряшівська секція”. Автор даної статті в ній виступив з доповіддю про політичне русинство на сучасному етапі, яке в останні місяці на Закарпатті набуло агресивного антиукраїнського характеру. Кульмінацією цього руху є недавнє проголошення ужгородським священником Дмитрієм Сидором „Держави Пудкарпатська Русь” під „покровительством” Росії.

(Закінчення на стор. 15)

Під час бенкету (зліва): Микола Мушинка, Любиця Баботова, Анна і Йосиф Сірки, Володимир Сергійчук і Магда Мушинка. Фото: Василь Лопух

Володимир Сергійчук вручає диплом лауреата Фонду Тараса Шевченка (України) і вишивану сорочку як нагороду д-рові Дмитрові Штогрінові.

Засідання управи Шкільної ради УККА

НЮ-ЙОРК. – 20 червня відбулось засідання управи Шкільної ради Українського Конгресового Комітету Америки, яке провадив голова д-р Євген Федоренко. Учасники вшанували хвилиною мовчанки пам'ять довголітніх педагогів українських шкіл Ліни Андрієнко-Данчук та Лариси Козицької.

Юрій Гаєцький прочитав протокол попереднього засідання управи.

Є. Федоренко поінформував присутніх про закінчення навчального року в Школах українознавства. 49 випускників округу Нью-Йорку отримали дипломи про закінчення школи.

Є. Федоренко нагадав, що на минулому засіданні управи відбулась зустріч з директором Інституту українознавства Міністерства освіти і науки академіком Петром Кононенко та Постійним представником України в ООН Послом Юрієм Сергеевим. Це свідчить про увагу, яку Україна звертає на українські школи в США.

Є. Федоренко повідомив, що

Міністерство освіти України запропонувало Шкільній раді взяти участь в Міжнародному конкурсі з вивчення української мови ім. Петра Яцика. Шкільна рада запропонувала школам у Моріс-кавнті, Пасейку та Філядельфії взяти участь у цьому конкурсі.

На засіданні управи значну увагу звернено на проведення вчительського семінару, який відбудеться 26 липня-8 серпня на Союзівці, та загального з'їзду, який відбудеться 9-11 жовтня на оселі Спільки Української Молоді Америки.

На засіданні управи також обговорено хід підготування до відзначення 35-річчя журналу „Рідна школа“ та 25-річчя вчительського семінару.

Учасники наради обговорили заходи, які необхідно проводити в школах з вивчення історії Голодомору 1932-1933 років в Україні. З цієї метою Шкільна рада видає книгу Миколи Понеділка „Буржуйка“.

Володимир Кривоніс

К. Темертей буде Почесним маршалом паради на Українському фестивалі

Кость Темертей і Генерал-губернатор Канади Мікаель Жан.

ТОРОНТО. – Комітет з організації Українського фестивалю, що проходить у Блур-Вест Виледжі 18-20 вересня, повідомляє, що відомий підприємець і меценат Кость Темертей буде цього року Почесним маршалом паради фестивалю, разом з іншими почесними маршалами, серед яких були колишній прем'єр-міністр Канади Джон Тирнер, легенда рок-н-ролу Ранді Бакман, сенатор Рейнел Андрейчук, кінозірка Люба Гой та член парламенту Джерард Кенеді.

К. Темертей як голова Ради директорів Королівського музею Онтаріо зіграв вирішальну роль в організації

виставок „Легенда в золоті. Скитські скарби з України“ та „Таємниці стародавньої України: надзвичайна Трипільська культура“. Ці дві світового масштабу виставки фінансувала його фірма „Northland Power Inc.“. У травні цього року К. Темертея було нагороджено Орденом Канади.

Вже 13-ий рік Український фестиваль залишається найбільш очікуваною подією сезону в Торонто. За додатковою інформацією про неї можна звернутися до Олі Чолкан на тел.: (416) 410-9965, або на сторінку інтернету: www.ukrainianfestival.com.

Оля Чолкан

Створено Клуб президента СКУ

ТОРОНТО. – 20 червня, під час зустрічі з українською громадою, президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій повідомив про заснування Клубу президента СКУ.

Метою створення клубу є розбудова фінансових спроможностей СКУ, необхідних для виконання багатьох завдань, які стоять перед ним.

Членом клубу може бути кожна особа, організація чи установа, котра щороку складе на потреби СКУ даток у сумі не менше 1,000 кан. дол. Є. Чолій заявив про свій внесок та закликав активно підт-

римати його ініціативу, щоб до кінця року членами клубу стало не менше 100 осіб. Він також звернув увагу на те, що всі особи, які пожертвували на СКУ 1,000 дол. від початку року, зараховуються до Клубу президента СКУ. Жертводавці, які дотепер передали на СКУ менше 1,000 дол., можуть до кінця року доповнити передану суму грошей і стати членами клубу.

СКУ регулярно інформуватиме українську громадськість про стан членства в цьому клубі.

Світовий Конгрес Українців

Науковці вражені українським життям у Бразилії

У 1891 році кілька родин залишили село Сервирів Золочівського повіту в Галичині, перетнули Атлантичний океан і зійшли на землю Бразилії. Того ж року двоє інших піонерів коронних австрійських земель, Василь Єленяк та Іван Пилипів, також вирушили у подорож через Атлантику — північніше, до Канади. Масова міграція українців до Канади й Бразилії великою мірою пов'язана між собою, хоч на цей зв'язок мало хто звертав увагу.

Нещодавно група науковців, до якої входило двоє фолклористів, географ та історик, здійснила подорож з Канади до місць поселень української громади в Бразилії, яка сьогодні нараховує 500 тис. осіб.

Д-ри Андрій Нагачевський (завідувач катедри ім. Гуцуляків і директор фолклорного центру ім. Кулів, Альбертський університет), Марина Гримич (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, професор-гість Центру ім. Кулів), Сергій Ціпко (координатор, Ініціатива з діаспорних студій, Альбертський університет) та Джон Лер (професор географії, Вініпезький університет) досліджували низку питань, а саме: українські звичаї й мову, танці й народне ремесло, сільське господарство, історію.

Група дослідників у бюрі Української Автокефальної Православної Церкви в Південній Америці, Курітиба (зліва): Сергій Ціпко, Джон Лер, Андрій Нагачевський і Марина Гримич з Єремією Ференсом, Архiepіскопом Української Автокефальної Православної Церкви у Південній Америці.

Фото: Джон Лер

Подорож почалася зі столиці штату Парана – Курітиби, де гостей прийняли президент Українсько-бразильської центральної репрезентації Віторіо Соротюк та Генеральний консул України в Курітибі Лариса Мироненко.

Тут вони зустрілися з ерархами Української Католицької та Української Православної Церков, а також з членами місцевих українських організацій, танцювальним гуртом „Полтава“ і хором „Барвінок“.

Науковці відвідали два українські музеї та ознайомилися з унікальною колекцією в будинку писанкаря Хорхе Соротюка.

Коли мова заходить про пункти в'їзду українських імігрантів до Канади на межі XIX–XX ст., то на думку спадають Галіфакс і Монреаль. У Бразилії головним пунктом в'їзду українців було портове місто Паранагуа. Учасники експедиції мали змогу відвідати це місто й зустрітися з його головою Хосе Бакоу, українцем за походженням, та членами міської ради.

Далі група помандрувала до міста Прудентополіс (населення – близько 18 тис.). 75 відс. населення даного муніципалітету (всього 55 тис. осіб) складають мешканці українського походження. У місті знаходиться кілька українських католицьких релігійних орденів, семінарія та кілька шкіл, якими опікуються духовні особи.

Тут від 1912 року видається українська газета „Праця“. У Прудентополісі є пам'ятник Тарасові Шевченкові, музей, школа гри на бандурі і танцювальний гурт „Веселка“ (в Бразилії діють 23 танцювальні гурти). З міста група мала змогу відвідати навколишні поселення (Капанема, Тіжуко Прето й Лінья Парана), в яких благодійне товариство ім. єпископа Микити Будки з Едмонтону підтримує різні

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА І СВІТ

„Буковель“ у літню пору

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – У 1989 році, році далекойдучих перемін у Польщі, американська готелева корпорація „Маріот“ побудувала свій перший готель у Варшаві. Він стоїть в центрі міста, на Алеях Єрозолимських, напроти головного вокзалу. Відвідуючи недавно люксовий лежачарський (лижний – для читачів в Україні) курорт в українських Карпатах „Буковель“, я весь час думав про готель „Маріот“ в центрі Варшави.

Коли „Маріот“ почав наймати персонал для нового готелю, на аплікаціях потенційних співробітників було запитання, чи дана особа будь-коли працювала у польському готелі. Якщо так – аплікантові відразу казали: „Дякую, ваших послуг нам не треба“. Інакше кажучи, мовою американської бюрократії, досвід у польському готелі був „screenout factor“ для потенційних працівників готелю „Маріот“. Фірма хотіла навчити свій персонал все з нуля.

Про „Буковель“ я чимало чув протягом останніх років і цікавий був побачити зблизька. Це новий розділ в історії української туристичної індустрії: курорт запроектований австрійцями, в яких туристика – перша індустрія країни. Цим разом була нагода: приїхавши до Києва, ми відвідали Львів, а звідти через Івано-Франківськ посунули в Карпати і прибули в „Буковель“. Хоч це в основному зимовий курорт, він відкритий і влітку. Деякі підіймачі працюють і, наприклад, з вершка гори „Буковель“ видно гору Хом'як, так що була причина зфотографуватись з дітьми й онучками на тлі цього верха.

При чому тут варшавський „Маріот“? Підозріваю, що австрій-

ці збудували для українських інвесторів нормальний „гірсько-лижний курорт“, завезли лежачарські підіймачі і поставили машини, які продукують штучний сніг, побудували оздоровчі центри, готелі будинки, з десятком ресторанів, кафе й барів, але інвестори не подумали про тренування персоналу або не передали керівництво курорту гостинній компанії з міжнародним досвідом, як це роблять ботсванці чи сингапурці, чи китайці.

„Буковель“ назовні виглядає як нормальний західний курорт. Його плян подібний до нашої Союзівки: менші і більші будинки розкинуті на схилах в котловині між двома гірськими хребтами. Будинків більше, як на Союзівці, і в цей літній сезон далі їх будують, а також багатоповерховий надземний гараж, щоб було де поставити авто гостей (для тих, що приїхали сюди не мікроавтобусами, так званими „маршрутками“).

Чомусь в цьому готелевому комплексі курорту є дві „рецепції“ в окремих будинках, і треба заїхати до обидвох і двічі зареєструватись, щоб дістати ключі до кімнати. (Все це після того, як ви вже зарезервували кімнати телефоном або на інтернетному сайті „Буковеля“!).

Коли ми вже дістали ключі до наших „номерів“, під'їхали до будинку і почали витягати валізи, дебелий легінь закричав з горба російською мовою з яким гучульським акцентом: „А вам помочь?“. Ні, кажемо, самі дамо раду, зрештою, усі валізки на колесах.

Не знаю, чи цей молодий чоловік був у складі готелевого штату. Уніформи не мав. А тренований „белмени“ в нормальних готелях, не запитуючи, помагають гостям поселитись, і знають, що дістануть на „чай“. Кричати, пропонуючи

Курорт в українських Карпатах „Буковель“

„помочь“, їм просто не приходить на думку. Зате, як тепер водиться в Україні, на території курорту „Буковель“ повно охоронців в чорних формах з написами „Security“. Ці хлопці виглядають так, ніби вчора демобілізувались з десантного полку або кинули працю в міліції, щоб більше заробляти в приватному секторі.

Багато з нас, американців, вставши рано, хочуть випити каву. Нині в Україні кави не бракує, але коли ви – гість „Буковелю“, принаймні влітку, на дуже ранню каву не сподівайтесь. О 7-й ранку усі 10 ресторанів і барів закриті, деякі навіть (старий советський звичай) запечатані. Те саме о 8-й.

Біля 9-ої ранку одна з кав'ярень відкрита, і там п'ють каву курортні робітники; працює кавоварка на „еспресо“. Просите каву. І така „гучулка Ксеня“ постсоветського періоду гостро відповідає, що кав'ярня відкривається о 10-й! А те, що я платний клієнт, її зовсім

не хвилювало.

Був соняшний ранок. Я сів за столиком на терасі кафе і слухав музику зі свого телефону. За 20 хвилин до 10-ої мені принесли каву, і я відразу передзвонив до решти нашої групи, що вже можна напитись кави. Може, взимку, коли лежачарі спішають на траси, каву можна дістати скоріше? Надіюсь, що так. Маю на меті перевірити це, дасть Бог.

Я не маю на меті виливати помий на гарний карпатський курорт „Буковель“. Тішусь, що він існує, і хочеться, щоб більше таких було. Туризм може бути серйозною позицією в доходах України, бо вже тепер, з усіма ще незручностями, туристи в Україну приїжджають масово і з задоволенням. Але в Україні все ще треба підняти рівень сервісу. За советів про сервіс не дбали. Тепер треба дбати, бо це оплачується. А для обслуговування треба добре тренувати персонал.

Урочистості на „Козацьких могилах“

БЕРЕСТЕЧКО, Волинська область. – Національний пантеон „Козацькі могили“ під Берестечком кожного року відвідують десятки тисяч прочан з різних регіонів України, українці з діаспори, щоб вклонитися полеглим героям, помолитися за спокій душ козаків, що віддали своє життя далекого літа 1651 року за волю рідної землі під час Берестецької битви.

Цьогорічні урочистості розпочалися 19 червня Панахидою, яку служив Митрополит Рівненський і Острозький Української Православної Церкви Київського патріархату Євсей, за участі 150 священників з Рівненської та сусідніх епархій.

Незважаючи на робочий літній день, до Пляшевої прибуло на спільну молитву близько 1,000 вірних, які разом з Владикою і духовенством молилися за Україну, її синів і дочок, що віддали своє життя за волю рідного народу.

Наступного дня урочистості продовжилися відкриттям та освяченням хреста-пам'ятника на місці бою останнього козака в ході Берестецької битви.

Присутні поклали до хреста-

пам'ятника квіти і вінки, оповиті синьо-жовтими стрічками.

21 червня о 9-й год. ранку розпочалася Служба Божа з участю Патріярха Філарета, Митрополита Євсея, Архієпископа Луцького і Волинського Михаїла та інших Владик, 100 священників і майже 30 тис. вірних, які прибули на урочистості з усієї України.

Патріярх Філарет виголосив проповідь, в якій наголосив, що без любові до Бога і України не можна будувати Українську державу, і лише люблячі серцем, душею, ділами є достояннями синами і дочками своєї держави.

На Службі Божій були присутні голова Верховної Ради Володимир Литвин, голова Української народної партії, народний депутат Юрій Костенко, депутати обласних, районних, сільських рад, представники української армії і козацтва.

Після Панахиди і покладання вінків до пам'ятника полеглим козакам відбулося багатотисячне народне віче, а потім – виступи народних самодіяльних колективів, під час яких звучали козацькі, стрілецькі, повстанські пісні.

Володимир Рожко

Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет виголошує проповідь після Панахиди на „Козацьких могилах“.

Фото: Володимир Рожко

216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
945-626-5641, ext. 141
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

Союзівка календар подій 2009 рік

17 - 19 липня - Фестиваль Української культури.

19 - 24 липня - Heritage Camp, сесія 1.

19 - 25 липня - „Discovery Camp“.

25 липня - забава при звуках оркестри „Обереги“, 10 год. веч.

25 липня - 1 серпня - спортивний табір „Ч. Січ“ сесія 1.

26 - 31 липня - Heritage Camp, сесія 2.

26 липня - 8 серпня - танцювальний табір, сесія 1.

31 липня - 1 серпня - п'ятниця вечір: „Kagero“ on the „Tiki Deck“.
Субота: фестиваль фільму, ведучий - д-р Юрій Шевчук, Columbia Film Club; забава при звуках оркестри „На Здоров'я“, 10 год. веч.

1 - 8 серпня - спортивний табір, „Ч.Січ“, сесія 2.

2 - 5 серпня - зустріч батьків і адоптованих українських дітей.

7 - 8 - серпня - п'ятниця вечір: Pete & Vlod on the „Tiki Deck“.
Субота: виступ учасників танцювального табору 1, год. 3 по пол.
Святкування 40 річниці заснування спортової школи „Ч. Січі“; забава при

звуках оркестри „Світанок“, 10 год. веч.

8 -15 серпня - клуб „Suzi-Q“.

9 - 22 серпня - танцювальний табір, сесія 2.

14 -15 серпня - п'ятниця вечір: Славко Галатин на „Tiki Deck“;
субота: вибір „Міс Союзівки“, інтерв'ю від год. 7 веч.; забава при звуках оркестри „Темпо“, 10 год. веч.

21 - 22 серпня - п'ятниця вечір: грає оркестра „Грім“ на Tiki Deck;
субота: виступ танцювального табору, 3 год. по пол. Забава при звиках оркестри „Грім“, 10 год. веч.

23 - 29 серпня - Joseph's School of Dance, табір (бальних танців). П'ятниця, 8 год. веч. – виступи учнів бального танцю.

27 - 30 серпня - дні церкви Благовіщення.

29 серпня - приватна імпреза.

31 серпня - 7 вересня - святкування Дня Праці.

11 - 13 вересня - З'їзд Зальцбурзької гімназії.

14 - 17 вересня - З'їзд Бертхесгаден, Карльсфельд, Ляндсгут і Регенсбург гімназій.

18 - 19 вересня - Приватна імпреза.

25 - 27 вересня - Приватна імпреза.

28 - 30 вересня - З'їзд шкіл Мітенвальду.

Українська Національна Федеральна Кредитова Кооператива

Main Office
215 Second Ave
New York, NY
(212) 533-2980

Branches
1678 E 17 Street
Brooklyn, NY
(718) 376-5057
1-866-857-2464

35 Main Street
So. Bound Brook, NJ
(732) 469-9085

691 Roosevelt Ave
Carteret NJ
(732) 802-0480

WWW.UOFCU.ORG

Звертайтеся до нас з своїми фінансовими потребами.

- Money Market рахунки
- Високі відсотки на сертифікати
- Чекові рахунки
- Пенсійні рахунки (IRA)
- Позички на приватні та комерційні будинки
- Персональні позички
- Позички на нові та вживані авта
- Грошові перекази (Western Union, Meest)
- Індивідуальні скриньки

VISA Debit & ATM cards

Телефонуйте безкоштовно 1-866-859-5848

Цілодобовий доступ до рахунку через інтернет.

Обслуговання української громади понад 40 років.

NCUA

ТЕРМІНОВЕ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НА 20 РОКІВ

ДОСТУПНІ РАТИ

ЗА ДЕТАЛЬНІШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ

звертатися

800-253-9862

УНСоюз і громада – друзі на все життя!

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054

Since 1894

МІСТ: АВІА СЛУЖБА

ПОСИЛКИ ЛІТАКОМ

ШВИДКО, ПРОСТО, НАДІЙНО ТА ПРЯМО В РУКИ

- ▶ Один дзвінок і кур'єр у вас
- ▶ Доставка листів та бандеролей в руки
- ▶ Доставляємо продуктові набори за адресою в Україні та Росії
- ▶ Замовте квіти чи подарунки з доставкою додому для ваших близьких з нового каталогу **МІСТ2009**
- ▶ Грошові перекази прямо в руки
- ▶ Кожна посылка застрахована
- ▶ Відправка авто, човнів та інших видів транспорту
- ▶ Професійне завантаження
- ▶ Відправляємо повні та консолідуємо частково заповнені контейнери

НОВІ НИЖЧІ ЦІНИ НА
**ПОСИЛКИ
ДО РОСІЇ**

ЮВІЛЕЙНА ПРОПОЗИЦІЯ:
**11-а посылка
БЕЗКОШТОВНО**

ДЕТАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ НА САЙТІ:
www.Meest.us

ЗАМОВЛЕННЯ ПОСЛУГ:
1 800 288 9949

УКРАЇНА | РОСІЯ | БІЛОРУСЬ | МОЛДОВА | ЛИТВА | ЛАТВІЯ | ЕСТОНІЯ

АЗЕРБАЙДЖАН | ГРУЗІЯ | КАЗАХСТАН | КИРГИЗСТАН | УЗБЕКИСТАН

МИСТЦІ УКРАЇНИ

Повернення Ярослава Стадника

Вийшов друком альбом творів Ярослава Стадника (упорядник Ірена Бачинська-Чабан. Флоріда: „South County Printing“, 2009, 98 стор.). Альбом можна придбати за 30 дол. (з пересиланням) в автора. Адреса: Iaroslav Stadnyk, 3803 Raden St., North Port, FL 34287. Електронна адреса: ustadnik@comcast.net.

Повертаються в Україну мистці, які у 1918-1922 роках, а потім у 1939-1945 роках були відірвані від Батьківщини. Незвичайне це повернення. Найчастіше воно – у вигляді художнього доробку та славного імені, бо і поза межами Батьківщини продовжували вони розпочату в Україні справу і працювали для неї, незважаючи на трагічні повороти долі. Тільки тепер починаємо усвідомлювати, якою великою була їхня праця і яким вагомим та суттєвим внеском в українське мистецтво вона стала.

Сьогодні на власні очі можемо побачити творчість тих, кого в умовах жорстокого тоталітарного режиму шельмували „зрадниками, буржуазними націоналістами“ і навіть „ворогами народу“, користуючись тим, що ніхто в Україні їх не знав і не бачив їхніх творів.

До когорт мистців-емігрантів належить Ярослав Стадник. Народився він 1926 року на Тернопільщині, у селі Чернихівцях неподалік Збаража, походить з давнього священичого роду.

Мистецькі здібності Я. Стадника закорінені у його генетичному родовому дереві. Його мама Ірена – з відомого у Галичині роду Бачинських – мала хист до малювання, широкі мистецькі зацікавлення і брала участь у відновленні іконостасу у Тернополі; брат матері Северин Борачок – відомий художник.

Ярослав Стадник

Мистецьку освіту Я. Стадник здобув у Римі, Італія. Повернутися додому вже не міг і виїхав працювати до Америки. В Мишигенському університеті здобув ступінь магістра малярства і якийсь час залишався там на педагогічній роботі. Пізніше переїхав ближче до Нью-Йорку. Надхнення праця увінчалася успіхом. У нього відбулися персональні виставки не лише у США, але і в інших країнах, зокрема Канаді та Австралії.

Багатолітний доробок Я. Стадника можна умовно поділити за видами мистецтв на образотворче (малярство і графіка), прикладне (ювелірні прикраси) та сакральне мистецтво. Серед малярських творів у доробку мистця є пейзажі, натюрморти, квіти, портрети.

У живописі для Я. Стадника завжди залишається головною колірною характеристика пейзажу, що відтворює настрій автора і природи. Його зачаровують мотиви лісу, парків, у які він часто вписує людей для повнішого розкриття образу. Багато з цих творів написані мистцем під впливом спогадів про Україну. Відчувається, що вони писані не з натури, а з пам'яті.

Окремий цикл робіт становлять твори з тропічними краєвидами, які явно написані з живої природи. Якщо говорити про композицію, вона бездоганна у кожному полотні мистця. У пейзажах

Ярослав Стадник. „В полі“. Олія.

композиція вишукана, витончена, відшліфована.

Те ж саме можна сказати про морські пейзажі. Художник насолоджується морським дном, мінливістю моря у різний час доби, пристанями, човнами, вітрилами, риболовецькими човнами, сітями, чайками що кружляють у небі.

Натюрморти можна розділити на дві групи. До першої віднесемо полотна з реалістично трактованими предметами неживої природи – горщики, чарки, овочі, фрукти. Кольорит випромінює тепло, хоч на полотнах поєднані як теплі, так і холодні барви. Кожен сантиметр картини ретельно опрацьований.

Друга група – натюрморти, виконані в манері модерного мистецтва. Предмети на них узагальнені, не мають національного характеру, мазок пензля динамічний, кольорит холодний, з додаванням теплих акцентів.

Я. Стадник любить малювати квіти. В таких полотнах майже відсутнє тло, воно заповнене квітами. Цим прийомом художник досягає особливо піднесеного, урочистого настрою.

Крім пейзажів і натюрмортів, в активі мистця є портрети. На перший погляд видається, що окремі портрети Я. Стадника написані рукою художника-примітивіста. Та це на перший погляд. Коли їх розглядаєш, вгадується рука професі-

онала, який добре обізнаний зі світовим мистецтвом.

Герої художника – це люди, яких він любить, перед якими схиляється. На їхніх обличчях він хоче бачити відображення тільки щасливих миттєвостей їхнього життя.

Значну увагу у своїй творчості Я. Стадник приділив сакральному малярству. В його доробку – проекти вітражів і полотна на біблійні сюжети.

У доробку Я. Стадника є високохудожні ювелірні вироби з золота. Кулони до ланцюжків виконані давньою технікою перетинчасті емалі, відомою у Візантії і давній Україні-Русі. Художник добре обізнаний з християнською символікою і знаковою системою багатьох народів.

Настав час, і сьогодні є можливість вивчати культурні надбання нашого народу в Україні і за її межами. Український мистецький процес, розщеплений на два такі різні потоки поза мистецькими подіями і причинами, повертається в рідні природні береги, збагачуючи скарбницю українського мистецтва і загальнолюдської духовної культури.

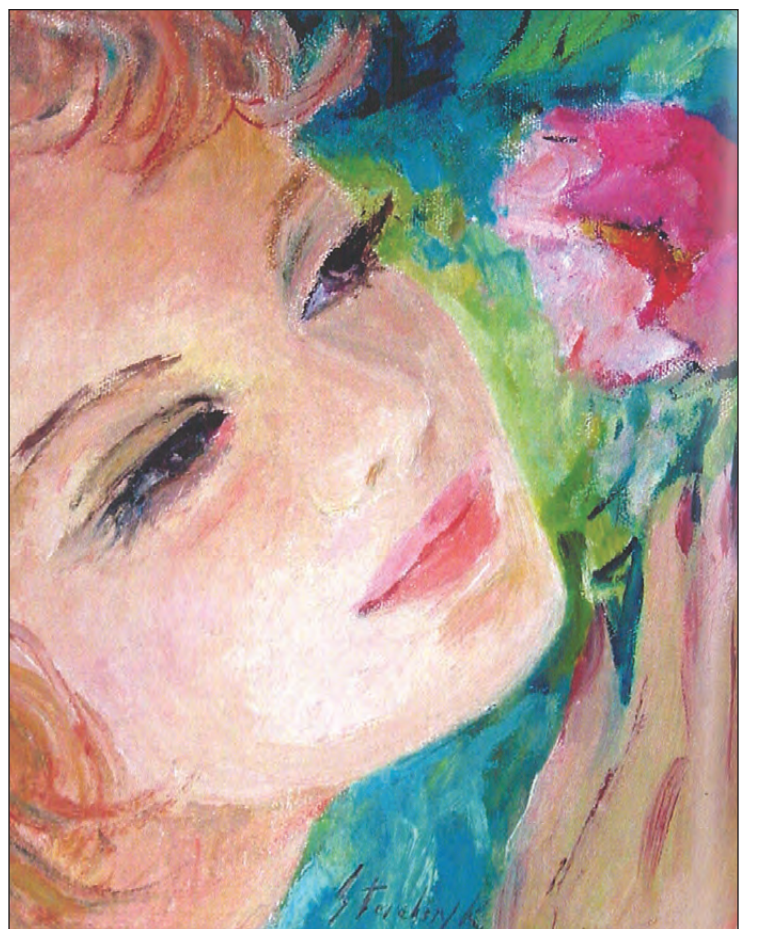
Галина Стельмашук,
доктор мистецтвознавства,
завідувач кафедри історії і теорії мистецтв Львівської
Національної академії мистецтв

Ярослав Стадник. „Світанок“. Олія.

Обкладинка альбому Ярослава Стадника.

Ярослав Стадник. „Запах квітки“. Олія.

Акції руху „Не будь байдужим!”

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – В Україні вже чотири роки існує позаполітична організація – Громадський рух „Не будь байдужим!”. Сенс цього руху визначається його гаслом: „Зробимо країну Україною!”. У різних містах України було проведено понад 70 культурно-мистецьких заходів, у яких брали участь відомі українські особистості Олег Скрипка, спортсмен-важкоатлет Василь Вірастюк, письменниця-філософ Оксана Забужко та інші.

Зокрема у Дніпропетровську відбувся конкурс творів школярів на тему „Хто для мене Іван Мазепа?”, з нагородженням 84 фіналістів.

Рух „Не будь байдужим!” активно пропагує усе українське – молоде і творче, намагається нести громадянам України позитивні прояви – концерти, книжки, виступає проти поділу України на схід і захід.

В організації є чимало етнічних росіян або в минулому цілковито російськомовних людей, які збагнули високе значення усього того, що називається сучасною Україною.

Під час червневої акції руху у Дніпропетровську його активісти заохочували підприємців – власників та адміністраторів крамниць,

установ, перукарень та ін. вітати відвідувачів рідною мовою, пропонували замінити російськомовні таблички на вхідних дверях на україномовні, які спеціально виготовили організатори акції.

Вони безкоштовно роздавали брошури „Переходь на українську!” із розумними, дотепними порадами російськомовним початківцям.

Плянуючи акцію, фахівець у зв'язках із громадськістю руху „Не будь байдужим!” Єгор Туренко сказав: „Користуватися своєю рідною мовою – це ознака цивілізованості країни, у якій всі громадяни поважають та шанують свою самобутність”, а координатор дніпропетровського представництва руху Надія Кууск додала: „Людині, яка розуміє, чому варто поважати та шанувати своє, не потрібно пояснень, чому не можна давати хабарів, кидати сміття під ноги на вулиці чи палити сірником гудзики у ліфті (і таке буває в Україні!)”.

Який же вислід акції? Його, найкраще визначити словом – сумний. Група ентузіастів у супроводі телевізійних операторів та журналістів завітала у десяток закладів. Їхні відповідальні особи поставилися

Активісти руху „Не будь байдужим!” під час акції.

до пропозиції вивісити україномовні таблички переважно скептично. Лише у двох закладах замінили російськомовні, в одному – залишили старі, але й вивісили поруч нові.

Треба заохочувати видавництва створювати такі україномовні книги, які б конкурували з імпортними, головне – за змістом, цікавістю, художнім оформлен-

ням, загалом – якістю. Треба писати такі літературні твори, ставити такі театральні вистави українською мовою, які привабили б читача та глядача. Гасло „Зробимо країну Україною!” почне працювати тоді, коли люди душею і розумом потягнуться до українського.

Володимир Єфімов

Парк „Софіївка” дістане воду

УМАНЬ, Черкаська область. – Кабінет міністрів України 24 червня виділив 12.2 млн. грн. для боротьби із зневодненням одного з семи чудес України – Уманського Національного дендрологічного парку „Софіївка”.

Ці гроші надані Національній Академії Наук України на реконструкцію у парку гідротехнічних споруд, створення системи зворотнього водопостачання, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Кам'янки. Простіше кажучи, вода в ставках, каналах та фонтанах „Софіївки” циркулюватиме по колу.

Директор дендропарку Іван

Без води грот Венери у парку „Софіївка” втрачає привабливість.

Косенко розповів, що система зворотнього водопостачання допоможе зробити повноводною річку Кам'янку.

В Україні через неврегульованість господарської діяльності у водоохоронній зоні пересихають тисячі малих річок. У „Софіївці” за останні п'ять років не можна було набрати за зиму у ставку вдосталь води для потреб парку. Через брак води не діє водоспад у парку. Водночас щороку майже півмільйона туристів відвідують парк і хочуть милуватися дивом, яке створили людські руки.

Олександр Вівчарик

День народження старого замку

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – У Державному історико-архітектурному заповіднику 25 червня було відзначено 455-річчя побудови замку Бережанського замку. Свято розпочалося зі спеціального погашення конверта „Бережанський замок”. У заповіднику відкрилася мистецька виставка „Замок: крізь пам'ять спогад проглядає”, на якій демонструються твори фотомистців Миколи Бездільного, Олега Шупляка, Юрія Дудика, Любомира Кузяка, Любові Бай, Зіни Токарської, Галини Дорош, Лідії Микулишин. Виставку доповнив макет замку, що його виготовив Василь Кардаш.

На науково-практичній конференції „Бережанський замок: історія, сьогодення, перспективи” з доповідями виступили директор заповідника Василь Зорик і працівники Богдан Тихий, Володимир Парацій, Оксана Гурська, Надія Волинець, гість з Бережанського агротехнічного інституту Зіновій Мігоцький, науковці Наталія

Бойко і Ольга Боднар, дипломантка Варшавської академії мистецтв Марта Дацина.

Жваво проходив „круглий стіл”, на якому виступили Володимир Пшик і Андрій Захарків-Олійник зі Львова, голова ради районної громадської організації „Мальовнича Бережанщина” Володимир Якимів та інші.

У резолюції конференції йдеться про створення у замку екскурсійного маршруту в підвальних переходах, мобільно-готельного комплексу, заль для різноманітних ярмаркових і театралізованих дійств.

Відзначення 455-ої річниці замку завершилось екскурсією. Присутні оглядали експонати, викопані в підвалах замку, зокрема жіночу скульптуру Йогана Пфістера з каплиці, яку реставрувала М. Дацина.

Заповідник намагається повернути замку Синявських утрачене обличчя, вдихнути в його мурі нове життя.

Тетяна Будар

Макет замку на подвір'ї фортеці. Фото: Тетяна Будар

Фонтан „Змія” у парку „Софіївка”. Фото: Олександр Вівчарик

**Передплата „Свободи”
коштує тільки 55 дол. на рік!**

НОВІ ВИДАННЯ

Книга, спізнена на десятки років

Віктор Педак. „Гірке слово – оstarбайтер“. Львів: „Українські технології“. 2009. 318 стор., 165 світлин. Автор ілюстрації на обкладинці – Андрій Буренко.

1 вересня цього року мине 70 років від початку Другої світової війни – найжорстокішого збройного конфлікту в історії людства. Україні ця війна коштувала 10 млн. убитими, в тому числі 2.5 млн. військовослужбовців і 5.5 млн. жертв серед цивільного населення. Полчища двох ворожих Україні імперських диктатур – нацистської і комуністської – двічі прокотилися через усю територію України, застосовуючи при цьому тактику спаленої землі, залишаючи в додаток ще 10 млн. людей бездомними. Про всі ці жахиття було написано тисячі книг.

Але є ще один аспект жахливої Другої світової війни, про який досі не написано жодної наукової історії, бо до часу розвалу советсько-російської імперії ця тема була забороненою в Україні, а наукові кола української західної діаспори, в свою чергу, не виявили майже жодної зацікавленості в цьому питанні.

Мова йде про трагічну долю всього українського молодого покоління часів Другої світової війни – конкретно 2.3 млн. юнаків і дівчат, яких нацистські окупанти вивезли примусово на каторжну працю у Німеччину, причепивши їм тавро „остарбайтерів“ (робітників з Східної Європи).

Двічі нещасною була доля цих молодих людей. Советський сатрап Йосиф Сталін назвав їх нацистськими прибічниками, бо вони, мовляв, працювали на воєнну економіку Третього райху. У таємному протоколі від 11 лютого 1945 року до постанов Ялтинської

конференції президент США Франклін Делано Рузвельт і прем'єр-міністр Великобританії Вінстон Черчіль з легкої руки погодилися на вимогу Й. Сталіна, що після капітуляції Німеччини їхні війська репатріюватимуть із своїх окупаційних зон усіх „остарбайтерів“, усіх советських військовополонених та усіх советських громадян – навіть, якщо для цього доведеться застосовувати силу.

Американці й англійці, виконуючи це нікчемне зобов'язання, транспортували цих людей до так званих фільтраційних таборів НКВД в окупованій советським військом східній Німеччині.

Звідтіля більшість з тих нещасливців везли не додому, а до советських таборів праці, тобто вони потрапили з одної каторги у другу.

Тут треба віддати належне тодішньому Верховному командувачеві союзних експедиційних військ, американському генералові Двайтові Айзенгаверові, який 17 вересня 1945 року видав наказ тимчасово припинити примусовий вивіз советських репатріантів, незважаючи на спротив з боку Державного департаменту США, який наполягав на виконанні Ялтинського протоколу від букви до букви. Тимчасовий характер наказу Д. Айзенгавера мовчки набрав сили постійної заборони.

Нова книга Віктора Педака охоплює і висвітлює якнайповніше усі аспекти трагедії, що випала на долю молодого українського покоління часів Другої світової війни.

Спираючись на численні дослідження й джерела, використовуючи у своїй праці багатющий і найновіший матеріал німецької історіографії на тему чужоземних примусових робітників у нацистському Третьому райху, автор послідовно та переконливо веде читача

сторінками цього страшного літопису – від депортації до повернення чи примусової репатріації. Від життя з тавром „прибічників фашистів“ при советській владі до того, як вже в незалежній Україні жертви німецького нацизму стали жертвами українських шахраїв.

Народився В. Педак в Запоріжжі в 1938 році. За фахом – інженер-хімік. Згодом, з 1971 по 1991 рік, працював в обласній газеті „Індустріальне Запоріжжя“. З 1991 року – незалежний журналіст, який свою долю поєднав з долями колишніх „остарбайтерів“. Їм присвячені його книжки українською, німецькою і російською мовами.

Книжка „Гірке слово – оstarбайтер“ багато ілюстрована. Деякі зі світлин, що зберігали в родинних архівах колишні примусові робітники – унікальні, а пісні, вірші, надіслані авторові, оживляють голос цього покоління, забутого і скаліченого чужими і своїми, відтворюють його страхи і надії.

Появі друком і поширенню книги фінансово допомогли Українська федерація Америки (УФА) та директор її освітньої

програми д-р Володимир Бандера, професор-емерит Університету Темпл у Філадельфії.

Інформація для тих, хто хотів би придбати цю книгу, буде невдовзі надрукована у „Свободі“.

Роман Ференцевич,
колишній оstarбайтер
Александрія, Вірджинія

Науковці вражені...

(Закінчення зі стор. 9)

проекти.

Дослідникам пощастило побувати на сільському весіллі з прибутими для Канади й України традиціями, але й з унікальними бразильськими рисами. Вони були вражені повнотою життя української громади: від учнів сільських шкіл, які розмовляють українською мовою зі своїми батьками, до старших людей, які радо запрошували їх до свого дому й давали інтерв'ю, та різних фахівців, які займаються українською історією й традиційними ремеслами.

Їм також запам'ятаються зустрічі з представниками Земельного комітету, катехитками з Інституту св. Ольги, працівниками Музею 1000-

ліття хрещення та ін.

Четверо науковців побували на висвяченні й великому святі у Кравейро, відвідали місто Іраті й побували на годинах української мови в одному з університетів бразильської столиці Бразилія. Зустрічі з істориками, лінгвістами й іншими викладачами й науковцями відбулися в Курітібі, Паранагуа, Іраті й Бразилія.

Під час поїздок до Бразилія (Посольство України) й Сан-Паулу обговорювалися перспективи трестороннього (Бразилія-Україна-Канада) співробітництва. Такою нагодою може стати 120-та річниця українського поселення в Бразилії, яку відзначатимуть в 2011 році.

**Центр українського
і канадського фолклору
ім. Кулів КІУС**

26-та українознавча ...

(Закінчення зі стор. 8)

Магда Мушинка розповіла про катастрофічний стан українського шільництва в Словаччині, а Любія Баботова – про сучасну українську літературу в Словаччині. Уродженець Пряшівщини Йосиф Сірка (який нині живе в Торонто) розглянув чеські й українські паралелі в боротьбі за національну та держану самобутність.

Одна з секцій була присвячена темі Голодомору в Україні 1932-1933 років. Доповідачів Роман Сербин з Монреалю, Мирослава Антонович та Станіслав Кульчицький з Києва подали нові незаперечні факти про те, що масовий голод в Україні був геноцидом радянської влади проти українського народу.

Кілька доповідей було присвячено українській діаспорі в США. Д-р Мирон Куропась з Чикаго цікавим способом розповів про ставлення американських президентів – від Вудро Вільсона до Барака Обами – до України і українців в США.

Галина Миронюк ознайомила присутніх з програмою еміграційних архівів при Мінесотському університеті.

Д-р Олександр Лужницький розповів про можливості популя-

ризації історії українців в Америці, а Богдана Мончак з Монреалю з нових позицій розглянула роман Василя Барки „Жовтий князь“. Аскольд Мельничук з Бостону присвятив свою доповідь еміграційному мистцеві Любославові Гуцалюкові.

Політичні аспекти трикутника Росія-Україна-Європейський союз висвітлювала депутат Верховної Ради Ірина Геращенко, а Остап Кривдик з Києва розглянув двомовність в Україні як теорію мовного транзиту в контексті постколоніального спадку.

Цікавими були доповіді Олександри Грицак про фемінізм і розвиток жіночих і родових студій в Україні, та Люби Жук – про музичну освіту в сучасній Україні.

В останній день конференції відбувся „круглий стіл“ на тему „Україна напередодні президентських виборів“.

Позитивним явищем конференції було те, що на ній не було паралельних секцій, і кожен учасник мав можливість послухати всі доповіді.

З конференцією були поєднані супровідні акції: виставка фотографій Анатолія Мізерного з Волині, авторський вечір поезії Мойсея Фішбеїна, презентація найновіших видань з України та української діаспори тощо.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ 645 W. 1st Ave. Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel.: (973) 916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040
---	---	---

**Європейський магазин
м'ясні і харчові вироби**
відкритий 6 днів у тижні

JOSEPH MEAT MARKET

437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

Президент В. Ющенко відвідав УКУ У Лохвиці пам'ятають героїв

Під час перебування в УКУ Президента України Віктора Ющенка (зліва) знайомив з життям університету його ректор о. д-р Борис Гудзяк.

Фото: Григорій Пристай

Львів. – 28 травня, під час своєї візити до Львова, Президент України Віктор Ющенко відвідав Український Католицький університет (УКУ), зустрівся з його професорами та студентами.

У своїй промові глава держави зробив екскурс в українську історію та звернув увагу на важливу роль Церкви у державотворенні.

Найбільше уваги В. Ющенко приділив темі духовно-морального оздоровлення нації. „Я глибоко переконаний, що Церква сьогодні

ні виконує унікальну місію. Через духовні цінності людина може прийти до розуміння свого призначення і місії в цьому житті“ – підкреслив Президент України.

На завершення розмови Президент В. Ющенко пообіцяв посприяти у справі заснування релігійними організаціями загальноосвітніх шкіл і фінансування обов'язкової програми з державного бюджету.

Тарас Антушевський

ЛОХВИЦЯ, Полтавська область. – Протягом останніх років у місті встановлено ряд композицій, меморіальних таблиць та пам'ятних знаків, зокрема „Борцям за волю України“, меморіальної дошки „Чотири постаті – одна ідея“ з зображеннями Івана Мазепи, Миколи Міхновського, Симона Петлюри і Романа Шухевича.

Вшановано пам'ять художника й історика мистецтва Михайла Дмитренка; редактора, громадського, військового й церковного діяча, отамана Українського Вільного Козацтва на чужині Антона Кушнірського; члена вужчого Проводу Українських Націоналістів Дмитра Андрієвського; голови Ради Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів Бориса Андрієвського; публіциста, поета, математика, одного з перших

дослідників Голодомору-геноциду української нації Полікарпа Плюйка (Поля Половецького); керівника бою українських студентів з більшовиками під Крутами Аверклія Гончаренка; гетьмана Правобережної України Михайла Ханенка; схиархимандрита Андроніка (Олексія Лукаша), який неодноразово карався в катівнях тоталітарного режиму; протоєрея, депутата Державної Думи, в'язня сумління більшовицьких тюрем о. Ніколая (Миколи Комарецького); Владики Веніаміна (Василя Пуцка-Григоровича), автора перших граматик для неслов'янських народів Поволжя.

Таблиці з чорного граніту, на яких зображені Р. Шухевич та А. Гончаренко, встановлені чи не вперше за всю історію незалежної Української держави.

Олександр Панченко

Меморіальна дошка „Чотири постаті – одна ідея“ з зображеннями Івана Мазепи, Миколи Міхновського, Симона Петлюри і Романа Шухевича.

Дорогі читачі!

„Свобода“ приймає привітання з нагоди

18-ої Річниці Незалежності України

Запрошуємо всіх зацікавлених, громадські організації і підприємства надсилати свої привітання

до 10 серпня 2009 року

Спеціальні ціни на привітання

1/8 сторінки – 50 дол.	1/2 сторінки – 200 дол.
1/4 сторінки – 100 дол.	1 сторінка – 400 дол.

У привітаннях можна висловити подяку і пошану до тих рідних, близьких і знайомих, котрі прислужилися до досягнення незалежності; включити уривки з Ваших найбільш улюблених віршів; висловити побажання щодо дальшого шляху України.

Просимо надсилати привітання на адресу:

„Svoboda“

18 Anniversary Greetings

2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Тел.: (973) 292-9800 дод. 3040 • Fax: (973) 644-9510

e-mail: adukr@optonline.net

Просимо подати вашу адресу і число телефону.

ЗУСТРІЧ СТУДЕНТІВ ГІМНАЗІЙ

РЕГЕНСБУРГ, ЛЯНДСГУТ, КАРЛЬСФЕЛЬД, БЕРХТЕСГАДЕН І БАЙРОЙТ

Запрошуємо студентів інших гімназій

(БАВАРІЯ 1945-1950)

СОЮЗІВКА, 14-16 ВЕРЕСНЯ 2009 р.

За інформаціями звертатись до членів
ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Регенсбург: ЛІЛЯ СОХАН 201-391-2581

БОБА ПОПЕЛЬ 646-400-3674

Ляндсгут: АЛЬКО СЛОНЕВСЬКИЙ

301-695-6343 • slonar@verizon.net

Карльсфельд: ПЕТРО КРУЛЬ

301-434-6075 • pkrul@verizon.net

Бертхесгаден: ЯРКО САЛДАН

416-231-3809 • ysaldan@yahoo.com

Байройт: СЛАВА БІЛАС

215-886-0049 • slavab@verizon.net

Координатор зустрічі: ІГОР СОХАН

201-391-2581 • isochan@verizon.net

ПРО ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Була велика мета – здобути волю

До 65-річчя битви під Бровами

Неділя 18 липня 1943 року. На залізничній станції Сокаль велелюдно. Проводжають першу групу добровольців на військовий вишкіл до стрілецької дивізії „Галичина“. Суворі обличчя батьків, гордих за своїх синів, скупі сльози матерів, сумні погляди дівчат, що стискають в руках вишиті хустинки на згадку. Вагони прикрашені квітами, а на синьо-жовтому полотнищі – гасло „Здобудемо Волю, або віддамо життя за неї!“.

В моєму рідному Сокалі до дивізії зголосилось поголовно усі українці призовного віку. І не дивно, бо більшість з нас були вихованцями „Просвіти“, „Сокола“, молодіжних осередків ОУН. Переважно це були студенти гімназії, свідомі селянська молодь. Відбір був суворий. З 20 моїх однокласників відібрали тільки п'ять.

Ось і прощальний гудок паротяга. Немов за командою, злинула в небо пісня „Поддай, дівчино, руку на прощання, може, в останній вже раз...“. Для багатьох з нас це справді було в останній раз.

Військове містечко Нойгамер в Баварії. Суворі військові будні, муштра, напружені стосунки з німецькими офіцерами. Присягали на боротьбу з комуністичною тиранією, яка принесла стільки горя українському народові. Присягу приймав капелян дивізії о. д-р Василь Лаба. Частину з нашої першої групи згодом відіслали на старшинський вишкіл за родами військ. Мені випала школа легкої артилерії в Мюнхені, після якої ми повернулись в Гайделягер, вже для вишколу рядового складу.

В ті дні взірцем духовного і патріотичного гарту були для нас старшини Української Галицької Армії, які на власному досвіді знали, що без добре вишколеного війська, без своїх кваліфікованих офіцерів здобути українську незалежну державу неможливо. Там на чужині, ми жадібно вчитувались в газетні нови-

ни з батьківщини, вслухались в розповіді рідних та знайомих з краю, радо вітали художні колективи з України. Запамятали подарунки на Різдво 1944 року від Жіночої комісії при дивізії. Щиро раділи з повідомлення про створення Головної Визвольної Ради України, яку очолили Кирило Осьмак і Роман Шухевич.

Тривожні вістки надходили з фронту. Сподівання на хвалену німецьку зброю не справджувались. Війська Гітлера відступали на усіх фронтах. Радянські війська увійшли в Західню Україну. 28 червня 1944 року німецьке командування перекинуло ще до кінця невишколену і недоукомплектовану дивізію „Галичина“ на східний фронт. На той час підступили до Львова прикривав 13-ий німецький корпус, до складу якого і входила наша дивізія.

Бойове хрещення прийняли на станції Ожидів, коли при розвантажуванні ешелону налетіла ворожа авіація. Зенітники вели вогонь з залізничних платформ. Перші бойові успіхи, перші втрати... В тому бою впав стрілець Караван з Сокаля. Ховали за стрілецьким звичаєм. „Коли ви вмирали, вам дзвони не грали...“.

Наші стрільці отримали наказ рити 30-кілометрові шанці як другу лінію фронтової оборони, яка проте швидко стала першою. На третій день німці панічно залишили передову, грабуючи по дорозі місцеве населення. Були навіть спроби відібрати тяглову кінську силу у дивізійних артелеристів.

Про прибуття дивізії на фронт стало відомо червоному командуванню. Спочатку була пропагандистська атака. З неба на позиції дивізії скинули листівки з закликом до українського народу: „Настав час визволення України... закликаємо до боротьби усіх...“ Гріш ціна була цим закликом з уст катів України, організаторів великого Голодомору і терору 1930-их років.

За три дні вони почали діяти

Командне становище німецької тяжкої протилетунської артилерії в бою під Бровами. Липень 1944 року.

вже звичними методами: заговорили гармати, танки, почали падати бомби.... Перший удар дивізії відбила. Більшовицьке командування підтягнуло додаткові сили, які загалом у 10 разів перевищували сили нашого корпусу. А німецьке командування залишило нас без будь-якого прикриття з повітря. Командуючий дивізією генерал Фріц Фрайтаг разом зі своїм штабом ганебно втік з поля битви. Дивізія, яка мужньо оборонялась, потрапила в оточення.

І тоді під палаючим сонцем липня ми побачили пекло війни... Досі перед очима моторошна картина, коли радянські танкісти душили гусеницями своїх танків колону поранених під прапором Червоного Хреста, що рухалась на мобілізованих в місцевому населення возах. Розчавлені тіла людей і коней перемішались в кривавому місиві. У декого не витримували нерви.

Командир важкої артелерії Петро Полтавець, колишній сержант Червоної Армії, студент Київського університету, взявши в руки „фаустпатрон“, в повний зріст вийшов навпроти ворожого танка. Від вибуху танк загорівся. Ми знайшли Петра згодом на броні підбитого панцерника. По його обличчю котились сльози. Обстежуючи розбитий Т-34, він виявив усередині обгоріле тіло своєї однокурсниці з університету... Страшні закони війни.

А тим часом поле битви переповнювалось криками, стогоном

і прокльонами поранених і конających. Важко поранені, щоб не потрапити в руки ворога, часто закінчували життя самогубством. Врешті, у червоноармійців був наказ дивізійників у полон не брати.

... Сплять вічним сном у сирій землі під Бровами тисячі синів України. У чужинецьких мундирах, але з українським серцем. Доля ж їх побратимів, яким пощастило вирватись з того пекельного кола, склалась у кожного своя. Кому – боївки УПА. Кому – холодні сибірські бараки. Кому – нові бої в Югославії і Австрії, присяга на вірність Україні в лавах Української Національної Армії генерала Павла Шандрука, роки таборів в Італії, еміграція в Англію і США.

Пригадую, в коротких перервах поміж боями у Бродівському котлі часто молився. Щиро, як ніколи. Просив у Всевишнього провадити мене з цього пекла і обіцяв стати священником. Не судилось виповнити обіцянку. Не склалось.

Прости нас, Господи! І тих хто поліг в боях, і тих хто відійшов у засвіти вже по війні, і тих небагатьох з нас, хто ще живий. Ми лиш слуги Твої, що з синівської любови до рідного краю в лиху годину стали до зброї з твердим наміром здобути Волю, або віддати життя за неї.

Мирослав Бабський,
член Ради ветеранів війни та праці
м. Сокаль, Львівська обл.

LVIV EXPRESS

PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036

(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE

BELOUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ

мінімум
10 фунтів

ЛІТАКОМ

2-3 тижні
мін.
10 фунтів

ДОЛЯРИ

Пересилка
і
доставка

ЕЛЕКТРОНІКА

220 V

15 років в бізнесі чесно і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанії пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачкиї.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакч через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

2200 Route 10 West, Suite 104
Parsippany, NJ 07054
(973)538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

International Trade, LTD
e-mail: roxolanalt@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973)538-3888
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктивні пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

* Додаткова оплата за доставку
Існують певні обмеження.

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літoviще.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

В Україні: **ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ**

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$800 - \$17
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$900 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1000 - \$20
\$400 - \$12		

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.
*Додаткова оплата за доставку

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок
„Родинний“ з каталогу
вміст пакунку: борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., сальмі – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.
Ціна \$ 99 за 51 ф.

Додаткова оплата за доставту. Телефонуйте за докладнішими інформаціями.
Тел.: 1-888-PAKUNOK (725-8665) • (973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

Рекляма – ключ до успішного бізнесу!

ONLY THE BEST ANNUITIES FOR YOU

Straightforward, solid, short- and long-term annuities

- 10% free withdrawal
- Terminal illness benefits
- Nursing home benefits
- Catastrophic medical expenses benefits
- Low start-up deposit of \$1,000
- No maintenance or administrative fees
- All annuity rates are subject to change

UNA and the Community:
Partners for Life

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org

BONUS ANNUITIES

10-Year	6.00%
\$50,000+	6.25%
5-Year	5.40%
* 1st year only	

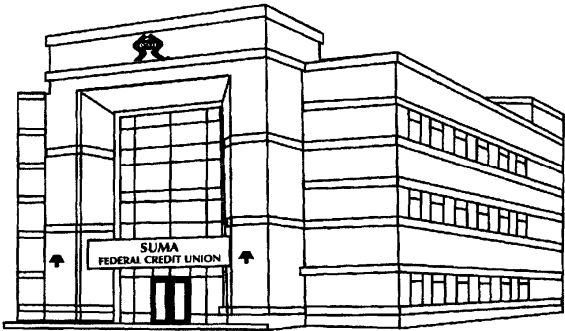
Multi-Year

5-Year	4.60%
--------	-------

SHORT-TERM

3-Year	4.25%
2-Year	4.15%
1-Year	4.00%

Федеральна
Кредитова
Кооператива
СУМА

Це найкраще місце для
збереження ваших ощадностей!

Інтернет: www.sumafcu.org

Сертифікати (CD)*		Морґеджі	
3.05 % АРУ** На 2 роки (3.00% APR)		4.95 % 15 Year Balloon/ 30 Year Payout (4.956% APR)	
Money Market		4.50 % 5 років плаваючий (5.868% APR)	
До \$49,000	1.67% АРУ** (1.65% APR)		
\$50,000 +	1.92% АРУ** (1.90% APR)		

* Звичайні CD з балансом понад \$100,000 отримують 0.15% бонус. ** Ставки виражають річний дохід у відсотках і можуть бути змінені без попередження.

Ви не знайдете кращого та безпечнішого місця для збереження Ваших заощаджень, ніж Кредитівка СУМА. Всі депозити застраховані Федеральною Адміністрацією Кредитних Спілок (NCUA) на суму до \$250,000.

Ми надаємо різноманітні фінансові послуги, а саме: звичайні ощадні рахунки, рахунки «мані маркет», безкоштовні чекові рахунки, безкоштовний онлайн-бенкінг та електронна оплата рахунків (BillPay), прямі електронні депозити, CD-рахунки, Індивідуальні Пенсійні Рахунки (IRA), кредитні картки VISA з готівковими бонусами та багато інших.

Ми – частина нашої української громади, тому ми дбаємо про її добробут. Будь-ласка, завітайте до однієї з наших філій та переконайтесь у нашій корисності Вам на власному досвіді.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA
E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936
E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінґ Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335
E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246
E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677
E-mail: newhaven@sumafcu.org

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane tel./ fax: (908) 782-5451
Flemington, N.J. 08822
Email: eugenemaria@comcast.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець
забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave., Springfield, NJ 07081
Tel.: (973) 376-1347

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O. Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

ARKA
Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправах)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Концерт пісень В. Івасюка.
Арон - 7825. Палац „Україна“ в Києві.
17 річниця Незалежності 2017.
Улюблені пісні 50-60 років 7826.
Серія „Роксоляна“ 7811/7823 VHS-DVD

Рекляма – ключ до успішного бізнесу!

Ярослав Лемеґа
Архітектор, проєктант/будівельник
житлових і комерційних будинків.
Тел.: 732-872-2512
Обслуговує ціле Нью-Джерсі.

• **РІЗНЕ** •
Водій з міні-венном на 6 осіб
і „SUV“ до ваших услуг.
Тел.: (973) 919-9582

KOZAK CONSTRUCTION, Co.
Ремонтуюмо і переробляємо хати,
помешкання, пивниці, паркети, кафлі,
шідрак, шпаклювання, малювання.
Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

• **РІЗНЕ** •
До винайму кімнати на літній
відпочинок, 20 хвилин до Союзівки
або СУМ оселі. Чудове місце у лісі,
великий басейн.
Тел.: (845) 647-4588 Анна

• **ПРАЦЯ** •
Потрібна жінка до праці
в Fair Lawn, NJ з проживанням,
доглядати за хворою
старшою жінкою.
Дзвонити: (201) 796-5028

НОВИНИ НАШОГО АРХІВУ
За останній тиждень електронний
архів „Свободи“ збільшився на:
• 10 чисел „Веселки“ за 1964 рік.
Тепер Ви можете чита-
ти числа за такі роки:
1954, 1955-1962, 1994.
• Альманах УНС за 1997 рік.
Тепер доступні альманахи
УНС за 1903, 1915 та 1997-
2008 роки.

• **НА ПРОДАЖ** •
Продається гарно загоспода-
рована хата на Золотій Осені,
близько Союзівки.
Тел.: 215 862-9766

Квартира на продаж
в українському селі Somerset NJ.
1 спальня, 2 поверх. Низька ціна.
(347) 307-2510 Оксана

Понад 30,000 читачів
щотижня дивляться
на наші реклами!
Реклямується!

KANTOR

Телебачення

Міжнародні телефонні дзвінки:

- **найнижчі ціни**
- **найкраща якість**
- **без жодних прихованих оплат**

- **16 Українських каналів**
- **16 Російських каналів**
- **Кошт одного каналу - менше \$ 1.00**

Don't waste your time - call us & start saving today!

New York: 347-230-5850 **Philadelphia: 215-689-8076** **www.kantor.ca**
Chicago: 773-751-2318 **Toll free: 1-877-848-6376** **telecom@kantor.ca**

*Мрієте стати домовласником або бажаєте перефінансувати існуючу позику?
Тепер найкращий момент! Ціни на нерухомостях падають, а
відсотки та умови на мортгеджах найвигідніші у Кредитівці*

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

4.45%*

**5-ти річний змінний відсоток
30 річний термін**

Звертайтеся до нас - ми готові Вам допомогти!

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951!

Головне бюро:

108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Філії:

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636
226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097
32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458
225 N. 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990 Fax: 631 867-5989

Поза Нью Йорком телефонуйте безкоштовно: 1-888-SELFREL

Відвідайте нашу електронну сторінку: www.selfreliancenyc.org Е-пошта: info@selfreliancenyc.org

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed
by the full faith of the United States government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

* Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без
нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення
позички; 360 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$5.04 в перших 5-ох
роках.

У світлу пам'ять Ориси Вітковської-Пундій

6 червня померла св. п. Орися (Ориспед) Вітковська-Пундій. Вона прожила 85 літ, сповнених любов'ю і працею для родини і української громади в Чикаго. При цій сумній нагоді годиться згадати про її життєвий шлях і діяльність.

Народилася Орися Пенкальська 20 квітня 1924 року в Підгайцях, Тернопільської області, у релігійно-патріотичній родині Йосифа і Галини Пенкальських. Народну школу закінчила у рідному місті, до польської гімназії ходила в Підгайцях, яку закінчила українською матурою в Коломиї.

В 1942 році познайомилася з студентом медицини Антоном Вітковським і одружилася з ним в 1943 році. Виховали дітей – Романа, який став лікарем-анестезіологом, та Орляну, яка закінчила правничу школу ім. Джона Маршала та одержала диплом доктора права.

О. Вітковська мала братів Ярослава і Володимира. Старший з них служив у польському війську, після війни оселився в Підгайцях, де і помер. Молодший брат належав до ОУН, був заарештований і розстріляний більшовиками у 1941 році.

При кінці Другої світової війни, у 1944 році, подружжя Вітковських подалося на Захід, якнайдалі від фронту. Жили в таборах втікачів в Байроїті, а потім – у Міттенвальді. Під час перебування в Німеччині А. Вітковський закінчив медичні студії у Мюнхені і працював таборо-вим дентистом.

В 1950 році О. Вітковська з чоловіком і сином та мамою емігрували до Америки і поселилися в Чикаго, де д-р А. Вітковський розпочав свою дентистичну практику.

О. Вітковська закінчила коледж з бухгалтерії і працювала в книгарні, а також допомагала чоловікові в його праці. У 1958 році у них народилася дочка Орляна.

На жаль, д-р А. Вітковський хворів на серце і помер 11 лютого 1978 року.

В 1992 році О. Вітковська одружилася з вдівцем, д-ром Павлом Пундієм, якого знала з лікарських сходін та прийняв у домі д-рів Ольги і Петра Моцюків. Вінчання відбулося в соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаго. Вінчали їх о. митрат Маріян Бутринський і о. Степан Шагала. Подружжя не мало власних дітей, але прожило щасливо, в пошані й любові 17 років.

Син – д-р Роман Вітковський одружився з д-ром ветеринарії Мартою Петриною, з якою виховав чотирьох дочок – Ольгу і Лесю, які вже студентки коледжу, Калину і Тесу, які ще вчаться в школі. Орляна одружилася з д-ром Андрієм Вишницьким, який веде дентистичну практику в Іліної. Вони мають дітей – Сіянну і Лукасика, обоє студенти коледжу. Всі О. Пундій внуки дістали гарне релігійно-патріотичне виховання, закінчили Школу українознавства, належать до Пласту. Вони дочекалися двох правнучок – дітей Павла.

О. Пундій допомагала чоловіко-

ві в його громадській та письменницькій праці для Українського лікарського товариства Північної Америки і Наукового Товариства ім. Шевченка, а в 2002 році справила йому гарне прийняття в УЛТПА з нагоди його 80-ліття.

П. Пундій була активною в громаді, співала в хорі „Славути“ під диригентурою Юрка Яримовича, належала до Українського Золотого Хреста (УЗХ) та співпрацювала з Наталкою Іванів в головній управі УЗХ та з Ньютою Кузик у 12-му відділі УЗХ. О. Пундій була доброю людиною, приємною до всіх людей, які її любили і шанували. Вона померла несподівано, від удару серця, у сні.

Родина з приятелями справили їй достойний похорон. Парастас і Панахида відбулися 9 червня в каплиці похоронного заведення Музики при численній участі родини і приятелів. Відслужили їх Владика Іннокентій Лотоцький з о. архимандритом Іваном Кротцем, о. ректором Богданом Налісником та о. Ярославом Мендюком.

Після Панахиди мала головне прощальне слово голова 12-го відділу УЗХ Н. Кузик. Внуки Лукасик і Леся згадали про щирі любов і опіку незабутньої бабусі. При кінці мали слово про рідну маму її син Роман та чоловік Павло.

10 червня відбулися похоронні відправи в каплиці Музики і в соборі свв. Володимира і Ольги, де о. архимандрит І. Кротець і о. Олег Кривокульський провели

Св. п. Орися Пундій

похоронну відправу, а о. архимандрит І. Кротець виголосив проповідь, у якій згадав праведне життя Покійної.

Похоронні відправи відбулися на цвинтарі св. о. Миколая. Їх провів о. І. Кротець. О. Пундій поховали поруч з її першим чоловіком св. п. д-ром А. Вітковським.

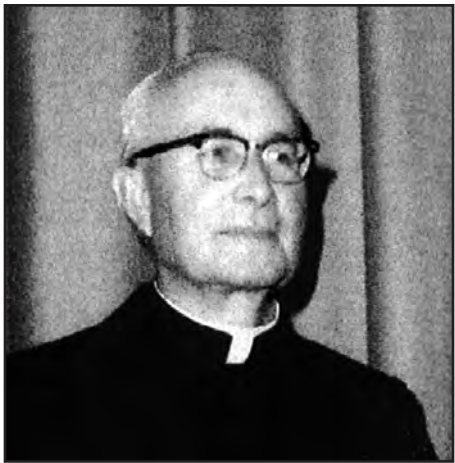
Після похорону відбулася поминальна тризна-обід у ресторані „Розвуд“, при численній участі родини і приятелів.

Вічна і славна їй пам'ять!

Родина Пундійів

У 40-ий день смерті О. Пундій поминальна Служба Божа і Панахида будуть відправлені у соборі свв. Володимира і Ольги в суботу, 18 липня, о 9-ій год. ранку.

В першу річницю відходу у вічність о. д-ра митрата Івана Біланича

Св. п. о. митрат Іван Біланич

Слово про о. д-ра Івана Біланича я розпочну уривком поезії Володимира Демуса „Мама – синові“:

Дітей багато таких, як ти,
мій сину...
І їм життя минає,
немов одна хвилина...
Та не у цьому справа,
що скоро все минає.
Лиш чим життя своє
ти виповнити маєш?
Незлічені таланти у тебе є,
мій сину,
Лиш треба їх цінити,
плекати без упину.
В дитинстві ці таланти –
м'ячика влучання.
Як виростеш – збагнеш ти
ще й життєві завдання:
Щоб не завжди для себе
лиш брати з цього плоду,
А дати добру частку
і для народу.
В житті, можливо,
треба на себе хрест узяти,
Як зможеш нести сміло,
це не пройде без плати.

Свій день, хоч би й короткий,
за життєву дорогу
Як виповниш змістовно,
щасливий будь у Бога!

І. Біланич після закінчення Народної школи вступив до української гімназії в Перемишлі, а в 1934 році – до духовної семінарії. Тому, що він був здібним учнем, його в 1935 році відрядили на вищі богословські студії до Риму, де він в 1935-1943 роках студював у Понтифікальному університеті „Урбаніанум“ і здобув докторат з богослов'я. В університеті „Лятеранум“ здобув докторат з канонічного і цивільного права в 1944 році. Святу тайну священства прийняв з рук Владика Олександра Евреїнова в церкві св. Атаназія в Римі, 8 грудня 1940 року. Єпископ Іван Бучко доручив йому опікуватися полоненими Першої дивізії Української Національної Армії у таборі в Ріміні, Італія, щоб вибороти для них допомогу від американської влади.

На шляху священства не все стелилося гладко, були різні завдання, але він вміло давав собі раду. В США був професором і деканом у Коледжі св. Василя у Стемфорді в 1946-1948 роках, парохом у Бєрвіку, Пенсильванія, в 1948-1979 роках, де збудував храм свв. Кирила і Методія та заснував цілоденну парафіяльну школу, яку проводив 27 років.

Від 1979 року о. І. Біланич був парохом храму Христа Царя у Філадельфії. За його адміністрування талановито розмалювали церкву мистці Святослав Гординський, Микола Голодик та Володимир Микула. Позолоченням бань займалася фірма „Гуєн“, а вітражі виконав Борис Макаренко.

Багато новацій вніс парох в життя парафії. Зокрема збільшено почитання чудотворної ікони Матері Божої Зарваницької, котра „мандрувала“ по хатах парафіян. Хворих і старших віком відвідували у шпиталях, старечих домах та в їхніх хатах.

Парох о. І. Біланич був готовим допомогти кожному, хто звертався до нього, не дивлячись на час чи пору дня. Він був вірним сином України, яку палко любив, молився за неї і вірив, що вона буде вільною.

За його участі церква надавала фінансову допомогу церквам та установам в Україні, а також студентам в Америці. Парох о. І. Біланич був довголітнім капеляном спортивного товариства „Тризуб“, брав участь як головний промовець та провадив молитву на Українській спортивній олімпіаді в 1988 році, відправляв молебні в центрі міста з нагоди різних демонстрацій, а також виголо-

шував молитви на балях Товариства українських інженерів, в ратуші з нагоди святкування Незалежності України, на конвенції Союзу Українок Америки.

Вся ця багатогранна праця залишиться в людській пам'яті. Оцінюючи церковну і громадську діяльність о. І. Біланича, Патріарх Мирослав-Іван Любачівський 5 травня 1986 року надав йому чин митрофорного протоєрея.

Парох о. І. Біланич відійшов у засвіти 12 липня 2008 року. Його поховали на парафіяльному кладовищі в Бєрвіку, Пенсильванія.

Нехай ця згадка про о. митрата І. Біланича буде невідлучним вінком на його могилі, а американська земля буде йому легкою.

Вічна Йому пам'ять!

Марія Касіян,
Елкінс-Парк, Пенсильванія

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytvyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням тілних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 5 серпня 2008 р. Б. відійшов у вічність, де нема ні смутку ні журби, а життя вічне, наш найдорожчий МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

СВ. П.

ІНЖ. ОЛЕКСІЙ ФЕДОТОВИЧ
ШЕВЧЕНКО

Висловлюємо найщирішу подяку друзям, знайомим і всім хорошим людям, що разом з нами помолились за його душу, щоб Господь Бог прийняв його до Своєї оселі. Щира подяка Всечесним отцям: о. Юрієві Сівкові, о. Олегові Гуцулу, о. Нестору Ковальові, протодияконів Іринейові Дзядикові за Ваші похоронні відправи і Ваші щирі молитви та теплі слова про Покійного Олексія.

Щира подяка хорів за Ваш молитовний спів під час Панахиди і похоронного чину. Щиросердечна подяка диригентам Тарасові Павловському і Михайлові Андрецьові. Щира подяка всім хто словесно, листовно чи телефонічно висловлювали співчуття. Сердечно дякую друзям Олексія, які особистими гарними спогадами поділилися з нами під час похоронного обіду. Наша щира подяка сестрицтву св. Покрови при Церкві-Пам'ятнику св. Андрія за смачний обід, а також сердечна подяка за чудові квіти та Ваші пожертви, що були складені в пам'ять дорогого Олексія. Хай Господь Бог обдаровує Вас своїми щедротами.

Пожертви на такі цілі:

Symon Petlura Library Fund:

- по \$200 John & Laura Stasi, Люба Шевченко з родиною;
по \$100 Осип і Надя Зінкевич, Ліда і Євген Федоренко, Анастасія Грибович, Катерина Гуцул, Володимир Петришин, Володимир і Мирослава Дмитрюк, Любомир і Аня Винар, Леонід Петренко, Аня М. Галуга (Galuga), Володимир Шарко;
по \$50 Володимир Ліщук, Мирослав і Христина Лисобай, д-р Силвія Білобронь, Оксана Лобачевська, Оля і Анастасія Фурманець, Євгенія Бабенко, Марія Малий, Юрій Лютий-Лютенко, Іван і Дуня Саввон, Анатолій і Лорра Горлов, Тамара Маїк, Симон Нагнибіда, Дарія Еліїв;
\$35 Петро і Ліда Китастиї;
по \$25 Ліда Чумак, Стефан і Галина Максим'юк, Ніна Кальман;
по \$20 Іван і Галина Карасейчук, Іван і Тамара Білобронь;
\$10 Ганя Забіяка.

Смолюски:

- \$1,000 Оля Павленко;
\$500 Фундація ім. Івана Багряного;
по \$200 Люба Шевченко з родиною, Теодор Костюк, Мирослава Французенко;
по \$100 д-р Анатолій і Дарія Лисий, Інга Шморун, Віталій Богданів, Левко і Ніна Майстренко, Осип і Надя Зінкевич, Володимир і Мирослава Дмитрюк, Віра Скоп, Михайло і Марія Шульга, Петро Гурський, Данило Яценко, Галина і Данко Осціславські, Оля і Петро Матула, Віктор і Оля Росинський;
по \$50 Олександр Воронин, Валентина Кузьмич, Юрій Тарасюк, Олександр Редько, Христина Масюк, Юлія Ломацький, Олена Варварів, В. Мірошніченко, Таня Ришко, Григорій Маїк, Михайло Клячаний, Оля і Анастасія Фурманець, Марія Крамаренко;
\$40 Стефан Капітула;
по \$30 Анна і Ігор Забіяка, Ала і Ігор Черний;
по \$25 Софія Кравець, Уляна Антоненко, Гриць і Галина Добуш, Ірина Шворц, Ія і Ростислав Василенко;
по \$20 о. Григорій Підгурець, Оксана Мандибур, Бронислава Скорупська, д-р Володимир Іваненко, Оленка Матула;
по \$10 Галина Петренко, Анатолій Василюк, А. Барнай, J. Fisher, О. Філіпов.

Музей ім. Патріярха Мстислава I (S. Bound Brook, NJ):

- по \$200 Люба Шевченко з родиною, д-р Юрій і Оля Криволап;
по \$100 Анастасія Грибович, Людмила і John Schmith, Василь і Валентина Нікітич, Осип і Надя Зінкевич, Володимир і Мирослава Дмитрюк, Генадій і Валя Сизоненко, Лев і Юлія Мазурець, Василь і Марія Краснобрижний, Ігор і Марія Кошман, Надія Мірчук;
\$75 Діма Камілевська;
\$70 Аня і Френцис Діаманте;
по \$50 сестрицтво св. Покрови при Церкві-Пам'ятнику (S. Bound Brook, NJ), Мирослава Павловський, Марія Киришук, Текля Матійовська, Андрій і Таня Шепель, Людмила Безсонів, Євгенія Бабенко, Юрій Криволап, Стефан і Марія Пшибило, Віра Дорожинська, Валя Кузьмич, Аня Jeneu, Ніна Чічулін;
по \$40 Марія Грацька, Ірина Щирба;
\$35 Петро і Ліда Китастиї;
по \$30 Олександра Селипина, Ярослав Гуцул;
по \$25 Галина Кулак, Ларисса Булига, Адріан Стецик, Олександра Бріньовська;
по \$20 Певонія Кручко, Василь Краснобрижний, Олена Коритник;
по \$10 Зося Сущик, Ганя Забіяка.

На відбудову свято-Успенського Собору в Полтаві:

- \$50 Олександр Редько.

Сердечно дякуємо:

дружина Люба, син Андрій з дружиною Анною і сином Дмитром; дочка Оля з мужем Павлом.

Померла почесний член СФУЖО
св. п. Олена Процюк

5 липня відійшла до Божої вічності колишня заступниця голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Почесний член СФУЖО св. п. Олена Процюк.

О. Процюк була людиною з добрим і чуйним серцем, вельми заслуженою і видатною громадською діячкою. Вона народилася 19 січня 1917 року в Тербовлі, Україна, жила в Америці, але серцем належала Україні. О. Процюк підтвердила свою вірність батьківщині переїздом в 2005 році на постійне життя до Львова, до родини Оксани і Андрія Кедринських, які опікувалися нею до останнього її подиху.

Головні і важливі її заслуги були у сфері міжнародних зв'язків. У 1955 році О. Процюк була першим делегатом від СФУЖО на конгресі Світового союзу жінок у Кольомбо, Шрі Ланка.

Як заступниця голови Міжнародного руху матерів (осідок в Парижі) О. Процюк мала можливість виступати перед світовим жіноцтвом на форумі Організації Об'єднаних Націй та інформувати про тогочасний стан жінки в Україні. Як член делегації СФУЖО, О. Процюк брала участь у міжнародних конференці-

Св. п. Олена Процюк

ях Мексиці (1975 рік), Копенгагені (1980 рік), Найробі, Кенія (1985 рік) та інших, де завжди говорила про пекучі проблеми поневоленої України.

Похована св. п. О. Процюк у Львові, на Личаківському цвинтарі. Родині покійної складаємо наші найщиріші співчуття.

За Управу СФУЖО,
Марія Шкамбара, голова

З великим жалем повідомляємо, що 5 липня 2009 р. відійшла у Божу вічність

СВ. П.

ОЛЕНА ПРОЦЮК

громадянка, член ряду українських організацій.

Похоронено св. п. Олену Процюк на історичному Личаківському цвинтарі у Львові біля її мамі Герміни Лаврівської-Шкільної.

Прощають:

Опікуни в останні роки її життя

- ОКСАНА і АНДРІЙ КЕДРИНСЬКІ з доньками: ІРЕНОЮ з чоловіком СТЕПАНОМ та донею ОКСАНКОЮ, НАТАЛКОЮ з чоловіком ВАСИЛЕМ
- родина в Україні
- родина мужа св. п. Стефана Процюка в Канаді і Америці
- 83-й відділ СУА в Нью-Йорку
- приятелі і друзі, розкинені по цілому світі.

Вічна її пам'ять!

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає.

З глибоким жалем і смутком ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 10 липня 2009 р. Бог покликав
до себе нашого найдорожчого
МУЖА, ШВАґРА і ВУЙКА

СВ. П.

інж. ВОЛОДИМИРА РОМАНА ДЯЧУКА

ПАНАХИДА була відправлена в понеділок, 13 липня 2009 р. у Lakeview Memorial Home, Clifton, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 14 липня 2009 р. в Українській католицькій церкві св. Миколая в Passaic, NJ, а відтак на Українському католицькому цвинтарі св. Духа у Hamptonburg, NY.

У глибокому смутку залишені:

- дружина – УЛЯНА МАРІЯ
 - шваґер – д-р ЛЮБОМИР ЯВНИЙ з дружиною МАРІЄЮ ДЗВЕНИСЛАВОЮ
 - сестрінки – ДАРІЯ ІВАНЧУК з сином АНДРІЄМ і родиною – ХРИСТИНА СЕНИЦЯ з мужем МИРОНОМ
 - племінники – д-р ОЛЯ СОХАН з мужем д-ром ОЛЕГОМ і сином НЕСТОРОМ – РОМАН ЯВНИЙ – ЛАДА ҐАВДЯК з мужем ЮРІЄМ і синами ЛЕВОМ і ЗАХАРЕМ – КІТТ ОТТО, муж покійної племінниці ТАНІ ОТТО з синами КАЙЛЬ, ДЖЕК і МАКСИМ
- численна родина ШКЛЯРІВ, СОХАНІВ і ГАВАНЮКІВ.

Вічна Володимирові пам'ять!

Молимося за спокій Його душі, а у наших серцях і думках він залишиться назавжди.

В пам'ять Покійного родина просить скласти пожертви на Український Музей: The Ukrainian Museum, 222 E 6th St., New York, NY 10003, на Український Католицький Університет у Львові, через Ukrainian Catholic Education Foundation, Chicago, IL або на Українську Народну Фундацію при УНС.

У ПЕРШУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
Нашого найдорожчого і ніколи незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

СВ. П.

інж. ЄВГЕНА ІВАШКОВА

наукового дослідника,

ЗАУПОКІЙНІ СВ. ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені у суботу, 25 липня 2009 р. у:

- церкві св. Юра, при 7 вулиці в Нью-Йорку, о год. 8:30 ранку;
- церкві св. Миколая у Торонто, Канада;
- церкві свв. Володимира й Ольги у Чикаґо;
- церкві св. Івана Хрестителя у Львові, Україна;
- церкві Успіння Пресвятої Богородиці у Козовій, Україна;
- церкві свв. Володимира й Ольги у Львові;
- церкві св. Покрови у рідному селі Покійного, Бишках, Україна.

Пам'ять про Тебе незабутня.

Ти завжди був, є і вічно будеш з нами,
в наших молитвах і серцях.

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

Про молитви за упокій душі Покійного ласкаво просить
дружина Євгенія Івашків з родиною.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок,
30 червня 2009 р. у ранніх годинах,
відійшла у вічність наша дорога
СЕСТРА, ТЕТА І ПЛЕМІННИЦЯ

СВ. П.

МАРТА РУДИК

нар. 12 жовтня 1940 р. у Львові.

Довголітня членка пластового куреня „Ті що греблі рвуть“, колишня голова і членка 108 відділу СУА в Нью-Гейвені, Конн.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн., а відтак тіло Покійної було поховане біля її матері, св. п. Ірени на Українському католицькому цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбері, Конн.

У глибокому смутку залишилися:

- брат – АНДРІЙ РУДИК і його сини: МАРКО РУДИК з дружиною ПЕТРО РУДИК з дружиною і донечкою
- ближча і дальша родина в Америці і Канаді.

Вічна її пам'ять!

В пам'ять Покійної родина ласкаво просить скласти пожертви на Пласт в Україні або на Український Музей в Нью-Йорку.

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРґУ ТА ІНШИХ.

Під патронатом Посольства України
Українська Народна Фундація
запрошує на

17-19
ЛИПНЯ
2009

Фестиваль Культури на Союзівці

УЧАСТЬ ВІЗЬМУТЬ:

РУСЛАНА та її Ансамбль.
Учасники танцювального табору ім.
Роми Прийми-Богачевської.
Гурт Олега Кульчицького зі Львова.
Соліст Филип Змахер з Києва.
Надя Кобеляк – солістка з Канади.
Віктор Мішалов – віртуоз бандурист
з Канади.
Людмила Фесенко – солістка.
„Коріння“ ансамбль.
Танцювальні ансамблі „Іскра“ з
Випані та „Золотий Промінь“ з
Гартфорду.
Хор Думка.
Саша Гутмахер – вареники конкурс.
Конферансьє – Джордж Дзундза,
Ліда Кульбіда, Андрій Стасів.
Оркестри: „Грім“, „Заграва“/„Ключ“

Вступ: П'ятниця \$10 – Субота \$20 – Неділя \$5
3-Денний Вступ \$25

П'ятниця, 17 липня.

Ярмарок – Показ та продаж
українського мистецтва
11 ранку.
Food Court BBQ 5-11 веч.
Обід в їдальні 5-7 веч.
Вечірній концерт 7 веч.
Забава. Грають оркестри „Грім“;
„Заграва“/„Ключ“.
Гість вечора – Руслана

Відкриття: 1 по пол.

Пополудневий Концерт.
Обід в їдальні 5-8 веч.
Вечірній Концерт 6 веч.
Перерва: напитки та музика на
площі, де відбувається
Ярмарок.

Концерт РУСЛАНИ та її Ансамблю
Забава. Грають оркестри „Грім“;
„Заграва“/„Ключ“.

Субота, 18 липня.

Ярмарок – Показ та продаж
українського мистецтва
10 ранку.
Харчі, напитки та музика: Матвій
Дубас, Гурт Удич,
Володимир Мосюряк (Зукі).
Food Court BBQ 11 ранку до півночі.
Хор „ДУМКА“ 12:00 – Веселка.

Неділя, 19 липня.

День Родини!
Ярмарок – Показ та продаж
українського мистецтва
11 ранку.
Розвагова програма для дітей.
Пополудневий Концерт 12 пол.
Food Court BBQ 11-3 по пол.
Фінал – Руслана

Українські мистці продаватимуть свої мистецькі вироби. Для гостей смачні страви, тощо.

у випадку браку кімнат на Союзівці, просимо замовляти кімнати у сусідньому готелі
Hudson Valley Resort – 888-9-HUDSON. Маршрутка буде курсувати між Союзівкою і готелем
у суботу від ранку до закінчення забави.

Автобуси від Брайтон Біч до Союзівки:
New Tours Agency – 718-934-7644 – www.newtours.us

За інформацією
звертайтеся –
845-626-5641 (Союзівка)
email: soyuzivka@aol.com
www.soyuzivka.com
Soyuzivka Heritage Center
216 Foordmore Rd
Kerhonkson, NY 12446